

Vælg dit drømmestudie

"Cigaretpigerne" er tilbage

Interview: Fokus på forskning om CI-børn

widex **mindTM440**
the pleasure of hearing

mind440 - glæden ved at høre

*Widex er stolte af at præsentere mind440
– verdens smarteste høreapparat*

Exceptionel lyd

Widex® høreapparater er verdenskendte for deres uovertrufne lyd. Med mindTM440 er lydkvaliteten nu blevet endnu bedre – med endnu bedre teknologi og endnu bedre funktioner.

Afslapning og ro

Med mind440 har Widex skabt det revolutionerende Zen-toneprogram, der kan anvendes, når man ønsker ro og afslapning.

Brugervenlighed

Med SmartSpeak har vi gjort det lettere at betjene høreapparatet. SmartSpeak anvender naturlig, optaget tale til at give besked om høreapparatets funktioner. Hvis du ønsker det, kan mind440 indstilles til at anvende toner i stedet for talebeskeder.

Farver og stil

Med mind440 kan du nemt vælge en farve, der passer til din stil og din smag. Vores unikke farveudvalg strækker sig fra Gyldenbrun teint over Cappucino graduering til Vintersølv.

Fjernbetjening

mind440 høreapparatet kan suppleres med en fjernbetjening, som findes i 2 modeller og tre farver.

Oplev mind440 på www.widex.dk/mind440
eller kontakt Widex på tlf. 4435 5600 for at få tilsendt mind440 info-pakken.

leder

SØREN DALMARK,
LANDSFORMAND

Tinnitus kan afhjælpes

Alt for mange mennesker lider af tinnitus. Det er ofte sagt, at når man nu ikke kan måle tinnitus med et apparat, så kan man heller ikke finde ud af, hvad man skal gøre ved det.

Mange tinnitus-plagede har måttet høre en læge sige, at "det må du bare lære at leve med".

Sådan et svar skal man aldrig acceptere. Svaret skyldes alene manglende forståelse for problemets alvor og manglende viden om muligheder for hjælp.

Selv om der ikke er defineret en egentlig årsag - og som forskningen skrider frem, viser det sig, at der kan være tale om mange forskellige årsager - så er der alligevel mange, som har fået afhjulpethed deres tinnitus.

Inde i dette nummer af 'hørelsen' kan du læse nyt om tinnitus og hvilke forskellige erfaringer, der er gjort.

Det er vigtigt at søge hjælp hos professionelle. Det kan være svært at finde ud af, hvem det er, og hvor i landet de befinder sig.

Hvis din læge ikke kan hjælpe så brug de regionale høreinstitutter/ kommunikationscentre.

Her er bred viden om tilbud, de enten selv kan yde tinnitusplagede eller henvise til andre specialister.

Det vigtigste er ikke at give op eller tro, man er den eneste i verden, som er ramt.

indhold

- 4 Vælg dit drømmestudie
- 7 Fra skrivetolkens synsvinkel
- 8 Gode undertekster skal sikres
- 10 "Cigaretpigerne" er tilbage
- 14 Tinnitus og muskelspændinger
- 18 Interview: Fokus på forskning om CI-børn
- 21 Høreapparat tips
- 24 At leve med høreapparater
- 26 Nyt FM-system i skolen ingen støj på linjen
- 30 Danske forsker med unik opdagelse
- 33 Turister har også høreproblemer

Hvert nummer:

- 34 Teknikken
- 36 Mellem medlemmer
- 40 Aktiviteter og adresser

hørelsen

NR. 04 • APR 2009 • UDGIVET AF HØREFORENINGEN

Redaktion:
Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
e-mail: hoerelsen@hoeforeningen.dk
Tlf: 3675 4200 • Fax: 3638 8580
Teksttelefon: 3638 8573
Ansv. redaktør: Irene Scharbau (DJ)
Aktivitetsoversigt: Helle Simonsen
Layout: Par No 1 a/s
Tryk: Scanprint a/s

Annoncer: media-people
Annoncetelefon: 39200855
mail: info@media-people.dk
Deadline for maj-nummeret:
Annoncer: 14.04.09
Aktiviteter: 30.03.09
Oplag: 12.000 • ISSN 0018-4934.
Forsidefoto: Christian Grønne

Vælg dit
drømmestudie

Sådan lyder rådet til unge hørehæmmede fra Mette. Selv har hun et høretab i sværvægtklassen, og til sommer går hun i gang med sit speciale på Jura.

AF JOURNALIST MERETE RØMER ENGEL
FOTO: CHRISTIAN GRØNNE

Både Mette Meibom og hendes et år ældre søster er født med et stort høretab (80-110db), men det har ikke fået nogen af dem til at opgive deres drømmeuddannelser. Mettes søster blev sidste år færdig som civilingeniør, og Mette er nu i gang med 5. år på Jura ved Københavns Universitet. Hun følger den normerede tid, hvad en del normalthørende ikke magter.

Er du gjort af et særligt stof, eller er du bare kvikkere end de fleste, spørger vi?

– Jeg har bare valgt at satse på det studie, som jeg brænder for i stedet for at vælge studie ud fra mit høretab. Det er resten af mit liv, det handler om, så jeg vil ikke lade mig begrænse, siger Mette.

Hun vaklede i sin tid mellem journalistuddannelsen og jurastudiet. Og valgte med hjertet.

– Studievejlederen nævnte godt nok, at det var nogle lange studier, jeg havde valgt. Det kunne jeg jo kun give ham ret i. Jeg endte så med at beslutte mig for det længste. Ikke fordi det var det længste, men fordi det var det jeg brændte for. Jeg kan kun opfordre unge til at følge deres hjerter, når de vælger studie, siger Mette.

CI på uheldigt tidspunkt

Vi er taget ind til Jurahuset i Københavns gamle centrum. Det er sidste weekend, før eksamenslæsningen for alvor sætter ind, så de fleste har valgt at holde en friweekend. Men ikke Mette.

Her er lange reoler med Karnovs Lov og Udskrifter fra Folketingstidende, og man skal tale sagte heroppe på de

øverste etager, så vi flytter nedenunder. Talestøj generer ikke Mette. Hun hører det overhovedet ikke, men det er trods alt rart ikke at skulle hviske gennem hele interviewet, hvor Mette skal mundaflæse.

– Det var en helt vild oplevelse at få skrivetolk. Pludselig opdagede jeg, hvor meget jeg var gået glip af i folkeskolen

– Er det sværere at følge med i undervisningen for dig, end for dine kammerater?

– Næh, jeg bliver nok lidt mere trætt af at lytte og kan indimellem få hovedpine. Især da jeg som helt ny studerende lige havde fået CI, da var det slemt med alle de nye lyde, siger Mette.

Når hun ser tilbage skulle hun nok have fået sit CI i sabbatåret mellem gymnasiet og universitetet, og ikke to uger inde i et nyt studie.

– Jeg var bange for at få CI, så jeg skubbede det. I dag er jeg lykkelig for det. Det har betydet, at jeg især kan høre mange lyde i omgivelserne. Ordene har jeg stadig svært ved at adskille helt. Det bliver ofte én lang lyd, forklarer hun.

Derfor er skrivetolkning fortsat Mettes helt uundværlige hjælpemiddel.

Skrivetolk – en vild oplevelse

Mette begyndte at bruge skrivetolk i 1.g på Borupgård Gymnasium i Ballerup, hvor hun i det hele taget var meget glad for at gå.

– Det var en helt vild oplevelse at få skrivetolk. Pludselig opdagede jeg, hvor

meget jeg var gået glip af i folkeskolen. Dengang kunne jeg jo slet ikke følge med i diskussioner og klasseundervisning, men måtte altid have opgaver med hjem, fortæller Mette.

Så da hun skulle starte på Jura, var hun ikke et øjeblik i tvivl om, at det skulle være med skrivetolk i samtlige undervisningstimer.

– Mine hørende medstuderende flokkes faktisk også om skrivetolken, så hun er nødt til at reservere en plads til mig, smiler Mette.

Grunden er, forklarer Mette, at det svære stof ofte bliver præsenteret meget hurtigt af underviseren. På skærmen når det lige at stå i nogle sekunder mere, inden det forsvinder til fordel for det næste.

– Mine hørende medstuderende flokkes faktisk også om skrivetolken, så hun er nødt til at reservere en plads til mig

– Og så har jeg den store fordel, at jeg stort set altid har de samme to skrivetolke Birgit og Sigga. Vi kender hinanden rigtig godt efterhånden. De ved præcis, hvordan jeg gerne vil have det. Og så forstår de efterhånden fagsproget inden for jura, så jeg kan stole 100% på det, de skriver. Det er en stor tryghed, siger Mette.

Skrivetolkningen giver hende på den måde også mulighed for at tage verdens bedste noter.

– Noterne er guld værd i jura. Det er jo undervisernes fortolkning af alle paragrafferne. Det kan du ikke finde lige så aktuelt i bøgerne, siger Mette.

Social med ingeniørerne

På det sociale område oplever Mette heller ingen problemer pga. sit store høretab.

– Jeg er jo ret god til at mundaflæse, så det bruger jeg i fredagsbaren og til læsegruppemøderne. I alle sammenhænge, hvor jeg bare skal kommunikere med en eller to medstuderende, siger hun.

Når det gælder selve det at leve studenterlivet, traf Mette tidligt et radikalt valg, fordi hun netop gerne ville være en del af et studentermiljø.

– Der er desværre ikke så meget socialt liv på jura. De studerende bor alt for spredt. Derfor valgte jeg meget tidligt at bo på kollegium i Lyngby sammen med alle ingeniørerne. Her boede og studerede min søster og svoger, min kæreste og min bedste veninde. Der var masser af fester og hygge. Meget mere studentermiljø end på jura, fortæller Mette.

I dag bor hun stadig i nærheden af festerne, men i en lejlighed sammen med kæresten, som er hørende og færdig som civilingeniør.

Skrivetolk Birgit Friis Petersen har også været med Mette Meibom til eksamen.

– Han arbejder faktisk i Oticon. Jeg tror, han blev interesseret i høreapparater pga. mig, fortæller Mette.

Ros til skrivetolke og formidling

Mette har ikke haft nogle problemer på jura med at få bevilget skrivetolkning. Hun har fra starten henvendt sig til Elin Kibsgaard, der tager sig af alle såkaldte SPS-ansøgninger (specialpædagogisk støtte) på Københavns Universitet).

– Jeg er jo ret god til at mundaflæse, så det bruger jeg i fredagsbaren og til læsegruppemøderne.

– Hun er fantastisk god til at hjælpe med de ting og støttede mig også, da jeg ville et halvt år til England i 2007 og studere jura, fortæller Mette.

– Derovre var der ikke nogle skrivetolke som her. Det var i det hele taget chokerende så lidt idé de havde om, hvad det vil sige at være næsten døv. Men jeg havde jo fået penge med til at ansætte en, så jeg fandt en jurastuderende, som gik en årgang over mig. Forklarede ham hvordan han skulle gøre og lånte ham min computer. Det var langt fra så professionelt som med Birgit og Sigga, men bedre end ingenting.

Og det er ikke kun de to supertolke hun gerne vil rose. Mette vil også gerne rose tolkeformidlingen i Høreforeningen.

– Jeg har tidligere brugt en anden tolkeformidling, men det fungerede ikke nær så godt. De er super dygtige og fleksible, siger Mette.

Fra skrivetolkens synsvinkel

For en skrivetolk er det fagligt berigende at have disse lange forløb med brugere.

Har man skrivetolk, har man oftest to tolke med ud. Simpelthen fordi det er et job, der kræver så megen koncentration, at tolken kun kan arbejde et kvarter ad gangen, inden den anden tager over osv.

Birgit Friis Petersen er den skrivetolk, som sammen med Sigga Graunbøl arbejder mest for jurastuderende Mette Meibom.

– Det er meget spændende og udfordrende for mig at arbejde for Mette. Dels har jeg lært en masse om jura, fordi jeg efterhånden kommer helt ind i den terminologi. Dels er det fagligt spændende at være med i et så langt forløb. Og endelig er det jo fantastisk spændende at være med til de mundtlige eksaminer, siger skrivetolk Birgit Friis Petersen, som er tilknyttet Høreforeningens Tolkeformidling.

– Når der er eksamen er Mette rigtig god til at bede om at komme ind som

den første. Det giver os mulighed for at sætte computeren og skærmen op, så det hele er klar når eksamenen begynder, fortæller Birgit.

Ud over selve opstillingen, bruger man lige lidt ekstra tid, når man har skrivetolk med, så derfor kan de hørehæmmede studerende også søge om at få nogle minutters længere eksamination.

Service begge veje

Birgit ser mange fordele i skrivetolkning i en studiesammenhæng.

– Ved skrivetolkning vil den studerende altid kunne læse hurtigere, end vi kan nå at skrive. Det betyder, at han/hun også har tid til at følge med i de andre ting, der foregår i lokalet, siger Birgit.

En anden vigtig ting, er at den studerende, hver gang hun har skrivetolken med på et nyt undervisningshold, lige introducerer funktionen.

– De øvrige skal lige vide, hvad støjen fra tasterne skyldes, og at intet af det vi skrivetolke skriver på skærmen, gemmes, siger skrivetolken.

Endelig er hun meget glad for den fleksibilitet, der er i samarbejdet med Mette.

– Mette er rigtig god til at give besked, når timer flyttes til andre lokaler eller andre tidspunkter, hvilket sker meget ofte. Det giver så os mulighed for at yde optimal service den anden vej, siger Birgit Friis Petersen.

Info

Mettes råd til nye studerende

- Søger du ind på en videregående uddannelse så kontakt den ansatte på stedet, som tager sig af SPS-ansøgninger.
- Jeg har desuden fået meget hjælp af døvekonsulenterne hos Center for Døve, Jagtvej i København. Bor du et andet sted i landet, kan de hjælpe dig videre.
- Er dit høretab ikke så stort, så det virker naturligt at kontakte døvekonsulenterne, kan du uden for København kontakte en specialkonsulent via dit lokale kommunikationscenter/høreinstitut.
- Høreforeningens tolkeformidling er også et godt sted at søge råd.

Søg i god tid

Det behøver ikke være et problem at få skrivetolk til sin uddannelse, men det er en rigtig god ide at søge i god tid, siger Høreforeningens tolkeformidler Ulla Monrad.

– For at få en bevilling skal man kontakte sin studievejleder, som kan hjælpe med at søge SU-styrelsen om tolk. Når bevillingen er modtaget, kontakter du Høreforeningens tolkeformidling. Gerne i god tid før studiestart, så er der større chance for, at vi kan dække opgaven, fortæller hun.

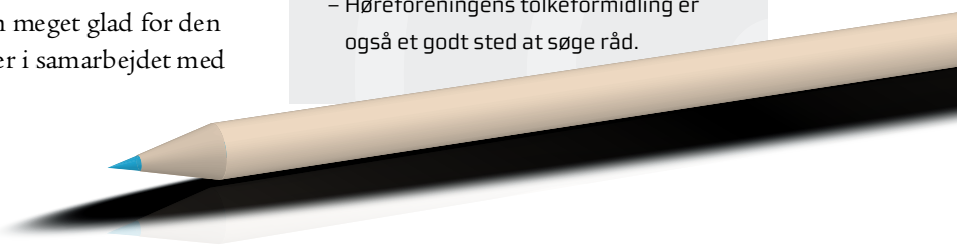
Tolkeformidlingen oplever, at de studerende tror, at de kan få tolk fra den ene dag til den anden.

– Men det bliver til nogle hovsa-løsnin-gerne, da vores tolke arbejder freelance. Med god tid kan vi matche personen og tolken bedst muligt, så både kemi og baggrund passer. Vi har tolke med erfaring fra forskellige studier og hvis man skal sidde mange timer sammen hver dag, er det nødvendigt at kunne kommunikere godt

sammen, ellers fungerer tolkningen ikke optimalt, siger Ulla Monrad.

Høreforeningen har formidlet tolke til uddannelse i over 20 år. I starten var det MHS-tolke (Mund-Hånd-System), men siden kom skrivetolkene til – på store computere i starten.

Høreforeningen er det eneste sted, som uddanner skrivetolke, efter Undervisningsministeriet nedlagde en uddannelse sidst i 1980'erne.

Gode undertekster skal sikres

Bunden må ikke falde ud af kvaliteten på tv-undertekster lavet ved hjælp af talegenkendelse.

AF SEBASTIAN SWIATECKI

DR og TV2 har langt om længe forpligtet sig til, at alt tv skal være tekstet med udgangen af år 2011. Så det slag er tilsyneladende vundet i første runde.

Det der for alvor står på spil nu, er at sikre kvaliteten. At underteksterne bliver gode nok. Det er ikke nogen selvfølge, påpeger formand for Høreforeningen, Søren Dalmark.

Kvalitetsproblemet er af en sådan karakter, at DR har luftet, at man ikke vil bruge talegenkendelse til at tekste med i større omfang, hvis ikke talegenkendeprogrammet hertil bliver forbedret.

I dag live-tekster TV2 hver dag nyhederne klokken 19 ved hjælp af talegenkendelse. Problemet er, at underteksterne nogle gange er af en kvalitet, der i værste fald gør det svært at finde ud af, hvad der foregår i indslagene. Andre gange går det bedre.

DR tekster i dag højst et par minutter af tv-avisen med talegenkendelse. Resten bliver tekstet ved indtastning, forud for at indslagene bliver sendt.

DR værger sig ved at bruge talegenkendelse mere indtil nogle svagheder ved softwaren bliver udbedret. Ingen ved hvorfra pengene hertil skal komme, og om de i det hele taget kommer.

Hele ideen

Hele ideen med talegenkendelse er til brug som hurtigt og effektivt redskab til at løse den store teksteopgave som

DR og TV2 står overfor, nu hvor tv-stationerne har forpligtet sig til, at alt skal være tekstet senest med udgangen af år 2011.

En af fordelene ved talegenkendelse er, at det er muligt at tekste live-programmer. Her er der ikke er tid til at taste underteksterne ind, fordi programmet bliver sendt, samtidigt med at det bliver optaget.

Tekstning med talegenkendelse foregår ved, at specielt trænedte personer lytter til det, der bliver sagt på tv, og taler det ind i en computer på forkortet form, samtidigt med at programmet bliver sendt. Talegenkende-softwaren skriver det indtalte som undertekst på skærmen, og underteksterne når ud til seerne uden den store forsinkelse.

Problemet er, at genkendesoftwaren ikke altid skriver det, der bliver sagt korrekt. Nogle gange bliver underteksterne mere eller mindre uforståelige, ligesom teksterne kan halte bagefter. Der kan også mangle større bidder af det, der bliver sagt.

Undertekster lavet med talegenkendelse skal i stigende grad kunne klikkes frem på tekst-tv side 399. I dag kan man få dem frem på TV2-nyhederne klokken 19.

Med udgangen af år 2011 skal alt DR og TV2 sender være tekstet, ifølge de to tv-stations kontraktlige forpligtelse med staten som betingelse for at få sendetilladelse og licensmilliarderne.

Forbedringsmuligheder

Firmaet PDC Development har med statsstøtte haft ansvaret for at tilpasse talegenkendeprogrammet til dansk på baggrund af et internationalt system fra Phillips til talegenkendelse.

Fra PDC vurderer datalog og afdelingsleder for taleteknologiske løsnin-

ger, Jens Otto Kjærum umiddelbart, at det vil koste 2 millioner kroner at forbedre talegenkendesoftwarens på fire punkter. Punkter som DR og TV2 har opstillet som krav og ønsker i maj 2007.

Der er fortsat ingen, som ved, om pengene til de fire forbedringer kan skaffes, og i givet fald hvorfra.

Det ville være et markant nederlag for høreapparatbrugerne, hvis det ender med, at der ingen forbedringer kommer, selv om alt tv fra DR og TV2 ender med at blive tekstet med udgangen af 2011, så kontrakten med staten formelt er overholdt. Men med undertekster i en kvalitet, hvor det ofte vil være svært at regne ud, hvad der foregår på tv. For ikke at tale om betydningen af at få vigtige nuancer med i det, der bliver sagt. Såsom når landets politikere kommer med udmeldinger i interviews og tv-debatter.

Bevilling gik til andet

Kulturministeriet, der har tv-området under sig, har for nyligt bevilliget 540.000 kroner til forbedringer. Men de er udelukkende gået til bevægelseshandicappedes og ordblindes brug af talegenkendelse, og er ikke rettet mod undertekster.

Forbedringerne handler om at kunne skrive helt håndfrit, også selv om man staver og læser meget dårligt. Det drejer sig eksempelvis om, at kommander fremover også skal kunne tales ind. Såsom: Start Diktat, Gem Dokument, Print Side.

Bevillingen skal også gøre det muligt, at en udgave dansk talegenkendelse til alment skrivebrug, Dictus, kan køre med det nyeste styresystem til pc'er, Windows Vista. Ligesom der skal indføjes nogle funktioner, som eksempelvis hjælper ordblinde.

Så der er ingen hjælp at hente i bevilningen fra Kulturministeriet, når det gælder bedre undertekster til tv med talegenkendelse.

Softwareforbedringer

– Ikke mange har den fulde viden om det her. BBC er nået meget langt inden for undertekster med deres talegenkender, Via Voice fra IBM, men her er der også brugt 3-5 år på at tune, tilpasse, rette og brodere på softwaren, og der er anvendt store resurser hertil, siger Jens Otto Kjærum fra PDC-Development.

Landsformand Søren Dalmark peger på, at der selvfølgelig bør kunne skaffes penge til en lignende forventelig softwareudvikling af dansk talegenkendelse til tekstning.

Det danske software er baseret på et system fra Phillips.

Udviklingen af programmet fremover kræver et nært og godt samarbejde med producenten, og her ligger der, på baggrund af de hidtidige erfaringer, et stort usikkerhedsmoment, påpeger en sagkyndig kilde hos DR.

Fokus på fem punkter

Ifølge notatet fra maj 2007 med ønsker og krav fra DR og TV2, vil man have talegenkendeprogrammet forbedret på fire punkter.

Dertil kommer et femte punkt, som handler om, hvordan talegenkendelse bliver anvendt på tv-stationer. Her er det af betydning at vælge medarbejdere, der kan tale den type tydeligt normal-dansk, som giver færrest tekstfejl, når det er en computer, der skal skrive, hvad der bliver sagt.

Det handler også om at udvælge medarbejdere med gode evner til hurtigt at reducere en talestrøm til korte, men alligevel dækkende undertekster. Også når programmet omhandler komplicerede emner.

Et sjette punkt af betydning er, at tv-stationerne er villige til at ændrer deres arbejdsgange, så de personer der skal tekste, kan forberede tekstningen i et parløb med redaktionerne, sådan at specielle ord i live-indslag kan blive listet op og indlært i systemet på forhånd inden live-tekstningen med talegenkendelse.

De fire tekniske forbedringspunkter fra maj 2007-notatet, Behov for Forbedringer og Færdiggørelse, omhandler følgende, der her refereres på kort form:

1. Kvalitetssikring af udtaleordbogen.

Talegenkendelsen er baseret på en udtaleordbog over det danske sprog af et omfang på 3 – 4 røde Gyldendal-ordbøger. Udtaleordbøgerne er genereret af computere, og har en del fejl, som går ud over nøjagtigheden af talegenkendelsen. Ordbøgerne har også en del unødvendige udtalevarianter af det samme ord, som der også bør lu-

ges ud i. For at forbedre ordbogen, er det påkrævet med kritisk gennemlæsning og rettelse foretaget af fagfolk.

2. Udvidelse af udtaleordbogen. Fejlgenkendelse af et ord, der bliver sagt, skyldes ofte, at ordet ikke er blandt de 156.000 ord og bøjningsformer heraf, som ordbogen indeholder. Der er behov for en udvidelse med 30-40.000 nye ord.

3. Forbedret autotranskription. Det er vigtigt, at talegenkenderen er god til at lære nye ord, såsom stednavne, som man taler ind. Her er programmet i sin nuværende form ret sløvt. Det har ofte svært ved at genkende nye ord, selv om de er indtalt korrekt.

4. Funktionalitetsforbedring. Funktionen, Sidste Minuts Tilføjelser, hvor man forud for eksempelvis indtaling af et tv-nyhedsindslag kan træne systemet i indslagets specielle ord, fungerer ikke effektivt nok, og bør forbedres.

Bedre lyd kvalitet, mens man passer på ørerne, er firmaet In-ears' budskab i ny kampagne, hvor smukke piger sælger ørepropper til koncerter

"Cigaretpigerne" er tilbage

AF IRENE SCHARBAU
FOTO: CHRISTIAN GRØNNE

Var det noget med et par ørepropper? De koster kun 50 kroner".

Vi standser ved synet af den nydelige unge kvinde, der som en gammeldags cigaretpige står klar med en kasse fyldt med ørepropper. Vi er til koncert i Amager Bio med det amerikanske band Tower of Power.

Tilbuddet om ørepropper skyldes ikke, at dette band spiller specielt højt. Faktisk er aftenens koncert helt behagelig på et niveau omkring 100 dB.

Nej, firmaet In-ears, som bl.a. lever af at sælge hørevern, ørepropper, og i-øret monitors til musikere, har sat en kampagne i gang, hvor bedre ørepropper skal sikre folks ører, når de går til koncert, men samtidig give dem en rimelig lyd kvalitet.

– Du kan købe de gule skumørepropper for 10 kroner på de fleste spillesteder. Vi er selv lydteknikere og oplever den frustration som følger med, når man stopper disse dårlige ørepropper i ørerne. De fjerner al diskant. Derfor vil vi gerne slå et slag for den gode lyd, og sælger de lidt dyrere "grantræer", som giver en bedre lydoplevelse, da de dæmper alt fra top til bund, siger teknisk direktør Mads Stærke fra Inears.

Inear har et tæt samarbejde med det københavnske spillested Vega, som har fjernet alle gule propper fra disken.

– Vores ærinde er at fortælle alle spillesteder, at de har en pligt til at ser-

Rikke er skuespiller, men har indvilget i at arbejde for den gode sag med at sælge ørepropper til koncerter. Her er hun klar til Tim Christensen koncert på spillestedet Vega i København.

vicere kunder, som synes musikken er for høj. Men derfor skal de stadig have en lydoplevelse af god kvalitet, siger Mads Stærke.

Derfor vil Inears sælgere i de kommende måneder være til stede på alle større spillesteder og festivaller med budskabet om, at man godt kan få en god koncertoplevelse med ørepropper.

– Folk kender jo kun de gule – og det er en katastrofe for musikken, siger han.

Til at sælge det gode budskab har de på freelancebasis hyret en række unge skuespillerinder, der er gode til at formidle. Og de lader sig ikke hyre til hvad som helst. Her spiller den gode sag ind.

Planen er desuden at udvikle en "snack"-automat til spillestederne, hvor man kan trække ørepropper af god kvalitet.

Mads Stærke er som sagt selv lydtekniker og er meget opmærksom på ørerne.

– I Vega har man indført en lydpolitik, så der er maximum på musikken. Den meget høje musik var et 80'er fænomen. Desuden er branchen blevet mere professionel. Hvor lydteknikerne tidligere var "hangarounds" og venner, bliver der i dag udført et seriøst stykke arbejde, og derfor er der også fokus på lydstyrken, siger han.

In-ears vil selvfølgelig sælge ørepropper og høreværn. Det lever de af. Men de ønsker også debatten i underholdningsbranchen.

– Vi kan mærke, at folk bliver glade for alternativet. Vi er et lille firma, men vi ønsker dialogen om god lydkvalitet. Vi har mærket behovet, der er et hul i ørepropmarkedet, der har været meget industrielt orienteret, siger Mads Stærke.

Formanden for Høreforeningens Støjudvalg, Judith Hansen synes godt om Inears kampagne.

– Også helt personligt. Som meniere og tinnitus menneske og svært hørehæmmet med problemer med lydfølsomhed hilser jeg det nye initiativ velkomment. Selv bruger jeg ørepropper i de biografer som endnu ikke har installeret teleslynger – så også hørehæmmede kan benytte biograferne. Men der må gerne skiltes mere med at man sælger ørepropper, for Inears piger bliver jo ikke ved i al evighed, siger Judith Hansen.

Læs mere på in-ears.dk

De såkaldte juletræer fungerer bedre end skumørepropper.

GIV DEM EN **GOD** START

SCOLA™ FM-system er vores svar på de mange ønsker, som audiologer, lærere, høreapparatbrugere og deres familier har givet udtryk for.

For børn med hørenedsættelse er det vigtigt, at hverdagen bliver så optimal som mulig, specielt når det gælder kommunikation og sprogudvikling.

SCOLA giver børn med hørenedsættelse de bedste betingelser for at høre og forstå tale i omgivelser med støj og dårlig akustik. Det giver den, der taler, en følelse af nærhed, gør den daglige kommunikation lettere og bidrager til barnets sproglige og sociale udvikling.

Videnskabelige studier peger på, at små børn generelt har sværere ved at høre tale, når der er baggrundsstøj, end ældre børn og voksne. Med SCOLA™ FM-system vil barnet kunne høre tale – både sin egen og andres – i langt flere situationer. Dette har stor betydning for det lille barns taleudvikling.

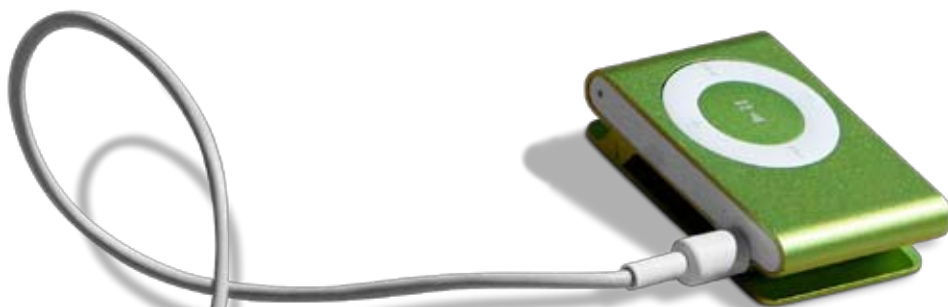
SCOLA systemet består af tre kommunikationsenheder, som tilsammen udgør en effektiv FM-kommunikationsløsning: SCOLAflex modtageren og SCOLAteach senderen eller SCOLAtalk senderen.

**FÅ YDERLIGERE
INFORMATION PÅ
TLF. 4435 5600 ELLER
WWW.WIDEX.DK**

WIDEX
high definition hearing

SCOLA™
Straight talk by Widex

Manglende viden om **mp3-afspillere** ødelægger hørelsen

En undersøgelse fra EU har vist, at der er mellem fem og ti procents risiko for helt at miste hørelsen, hvis man dagligt lytter til sin mp3-afspiller i en time ved høj lydstyrke.

Mange – især børn og unge – lytter til musik på deres mp3, ipod eller anden personlig musikafspiller. De risikerer at få permanente høreskader, men der mangler forskning på området.

-Vi mangler helt afgjort en undersøgelse. At finde ud af, hvor meget de unge bruger mp3-afspillere og i hvilket miljø. Der er en masse ukendte faktorer i det her. Der er ikke etableret en

ordentlig viden om det. Hvis man bare lader stå til, så risikerer vi at stå med en stor procentdel af befolkningen, som har støjskader om nogle år, siger Ture Andersen, der er overlæge på audiologisk klinik i Odense, til hoerelse.info.

På Aalborg Universitet arbejder professor i akustik Dorte Hammershøj sammen med to kolleger på at lave en undersøgelse af mp3-forbruget.

- Vi møder alle unge mennesker, som lytter til mp3-afspillere i busser og tog, og man har indtryk af, at der er nogen, som virkelig skruer op. Men vi ved ikke, om det er hver dag eller en

gang i måneden. Og det har betydning i forhold til hørelsen," siger professor i akustik Dorte Hammershøj til hoerelse.info.

Også på EU-plan er der opmærksomhed om problemet

Den 27. januar holdt Kommissionen konference i Bruxelles om, hvordan borgerne bedre kan beskyttes mod høreskader fra personlige musikafspillere.

På konferencen udtrykte EUs forbrugerkommissær Meglena Kuneva bekymring for, at de 10 millioner europæere, der ofte bruger en personlig musikafspiller, ødelægger deres hørelse, uden at vide det.

I løbet af konferencen var der fokus på:

- hvilke foranstaltninger brugerne kan træffe,
- de tekniske løsninger, der kan reducere høreskader,
- behovet for yderligere regulering eller revision af de eksisterende sikkerhedsstandarder for at beskytte forbrugerne.

Sydamerikansk TV-kanal for hørehæmmede

I Argentina har en ny TV-kanal set dagens lys, som er målrettet mennesker med høreproblemer. Kanalen sender 4-6 timer om dagen med tekstede udsendelser. el Canal Hipoacúsico Educativo (CHE), som kanalen hedder, bliver sendt som almindeligt fjernsyn, men med tekstning og yderligere hjælp til de hørehæmmede seere i form af faste forklaringer på udtryk, som ikke lige kan oversættes.

Kanalen kan også ses i Paraguay og Uruguay. Der er op mod 40 millioner hørehæmmede i de spansktalende lande, og TV-kanalen har ambitioner om flere sendetimer, hvis den bliver en succes. Kilde: Hear-it.

Høreforeningen på Facebook

Alle de andre er der – så nu er vi der også. På Facebook. Her har frivillige lavet en gruppe for Høreforeningen, hvor man kan få viden og gode links. Desuden kan man bruge et diskussionsforum og selv være aktiv på "væggen". Det kræver, at man opretter sin egen profil på Facebook for at deltage.

Hvilket høreapparat er både diskret, elegant og smart?

TEK))
trådløs
fjernbetjening

Life med
tinnitus
funktion

Det er Siemens Life.

Diskret. Den tynde lydslange giver en næsten usynlig tilpasning, som du kan afprøve med det samme. Den åbne øreprop sidder behageligt i øret.

Elegant. Blandt de mange spændende designs finder du let ét der passer til din personlighed.

Smart. Life er fyldt med Siemens fordele, som automatisk dæmper støj og fremhæver tale.

Få tilsendt mere information: Ring 63 15 40 00. www.siemens.dk/horelse

Answers for life.

SIEMENS

Tinnitus og muskelspændinger

Selvom tinnitus fortsat er en stor udfordring – både for dem der lider og for behandlere og forskere – så er der enighed om, at tinnitus kan opstå ved skader på hårcellerne i det indre øre. Men der kan også være andre årsager til tinnitus. Og hvad handler det så om?

AF SUSANNE BISGAARD
FOTO: SCANPIX

I januar 2009 skrev vi i hørelsen artiklen: "Tinnitus – en blå elefant" om psykologisk tinnitusbehandling med kognitiv adfærdsterapi. Artiklen understregede det væsentlige i, at man som tinnituspatient skal være lægefagligt færdigundersøgt og -behandlet, før man går i gang med en psykologisk behandling. Men hvornår ved man, at man er det?

Det er kun ca. 10% af dem, der har tinnitus, som også er påvirket af problemet. Hvis man er så uheldig at høre til den behandlingskrævende gruppe, så kan man være nødt til at angribe problemet på flere fronter.

Tinnitus kan skyldes en støjskade, der også har ført til en behandlingskrævende depression. Måske er depressionen kommet først, har medført muskelspændinger, som igen har medført tinnitus?

Det kan derfor være nødvendigt at gå tværfagligt til værks, som kan betyde behandling med masker, der som navnet siger maskerer tinnituslyden, forskellige former for psykologisk behandling og antidepressiv medicin kan alle komme på tale. Men det vi her går nærmere ind på, er den somatosensoriske tinnitus.

Somatosensorisk tinnitus

Somatosensorisk tinnitus skyldes muskelspændinger. Det vil sige, at

patienten hører signaler fra spændte muskler – hovedsageligt i kæbeområde og nakke.

Dette skyldes forbindelser mellem de nerver, som opfatter spændinger i tyggemusklér, nakke og hørenervens forbindelse til hjernen. Hørenerven er forbindelsen mellem øret og hørecenteret i hjernen, hvor vi hører og også genkender, det vi hører.

I hørenerverne, som kan sammenlignes med telekabler, findes områder, hvor muskelspænding kobles ind af årsager, vi ikke kender.

Tinnitus som stammer fra muskelspændinger, kan lindres, eftersom disse kan behandles. Det gælder imidlertid om at stille den rette diagnose, for at finde frem til, om tinnitus skyldes muskelspændinger eller har andre årsager.

Symptomer knyttet til somatosensorisk tinnitus

Hvis tinnitus er forårsaget af muskelspændinger, er der ofte smerter i ansigt, kæber og nakke. Det er svært at gabe højt og ofte er der en følelse af træthed i kæberne.

Mange føler sig også stiv i nakken. De oplever, at deres tinnitus ændrer sig i løbet af døgnet og øges i styrke ved stress.

Mange kan ændre tinnituslyden ved at bide hårdt sammen, gabe højt op, føre underkæben helt ud til højre eller venstre og fremad. Nogle fortæller, at de kan ændre tinnituslyden, hvis de

Det somatosensoriske system

Det somatosensoriske system omfatter sanserne, dvs. vores følesans, temperaturfølelse, oplevelse af smerter, vores position i rummet, om vi står eller falder får vi alt sammen besked om gennem det somatosensoriske system. Systemet reagerer på stimuli, der transmitteres via receptorer til sansenervener og til hjernen, hvor de bearbejdes. Vi har receptorer i hud, væv, muskler, knogler, led, indre organer og kredsløbet. I denne artikel er der fokus på de nervetråde, som opfatter spændinger i tyggemusklér, nakke og hørenervens forbindelse til hjernen.

drejer hovedet eller trykker mod bestemte områder i ansigtet, nakken eller hovedet. Ved disse bevægelser med kæben og hovedet eller tryk mod forskellige områder øges spændingssignalerne til hjernen og påvirker hørenerverne.

Den øgede tinnituslyd beror derfor på en øget mængde muskelspændingssignaler, som via hørenerverne når hørecentret hjernen.

Erfaringer

YTS-klinikken (YTS står for yrsel (svimmelhed), tinnitus og smerte) i Skåne behandler bl.a. patienter med somatosensorisk tinnitus. Anna-Lena Lindblad fra YTS fortæller, at klinikken har behandlet musikere fra Det Kongelige Kapel i København og har holdt foredrag for dem. Deres tinnitus skyldes ikke kun for høj lyd, men også andre faktorer som nævnt ovenfor. Ifølge YTS er der fællesnævner mellem årsagerne til tinnitus, og det er dem de behandler hos YTS.

Herhjemme har tandlæge Per Sylvig, der står bag internetsiden www.bidfunktion.com, forsket i samme problem.

I samarbejde med to fysioterapeuter har han lavet en undersøgelse af 11 tinnituspatienter, hvor man kunne påvise fejl i biddet. De blev samtidig behandlet bidfunktionelt og fysiurgisk efter gængse accepterede behandlingsprincipper.

Da tinnitus ikke objektivt kan måles, er det naturligvis patienternes eget udsagn om en oplevet ændring, som bestemmer resultatet af undersøgelsen. Af de elleve patienter angav to at være symptomfri, mens 5 gav udtryk for mærkbar bedring. Hos 4 var tilstanden uforandret.

Også med hensyn til behandlingsresultaterne af bidfunktionen var der bedringer, om end de udviste stor variation.

Efter afsluttet behandling på felterne arthrose (slidgigt) og spændingshovedpine angav seks at være symptomfri, tre en klar bedring, og for to var tilstanden uforandret.

Per Sylvig konkluderer, at resultaterne kan danne grundlag for mere omfattende undersøgelser af årsagssammenhængen mellem tinnitus og effekten af kombineret bidfunktions- og fysiurgisk behandling, idet der hos adskillige patienter med denne behandlingskombination kunne konstateres en tydelig bedring af tilstanden.

Det er imidlertid umuligt præcist at sige, hvor mange tinnituspatienter, der hører ind under denne gruppe. Ifølge Per Sylvig drejer det sig om 5% af de

tinnituspatienter, hvor man ikke har kunnet finde klare indikationer for andre årsager til symptomerne. Men igen kan man sagtens forestille sig, at der er en kombination af årsager til tinnitus.

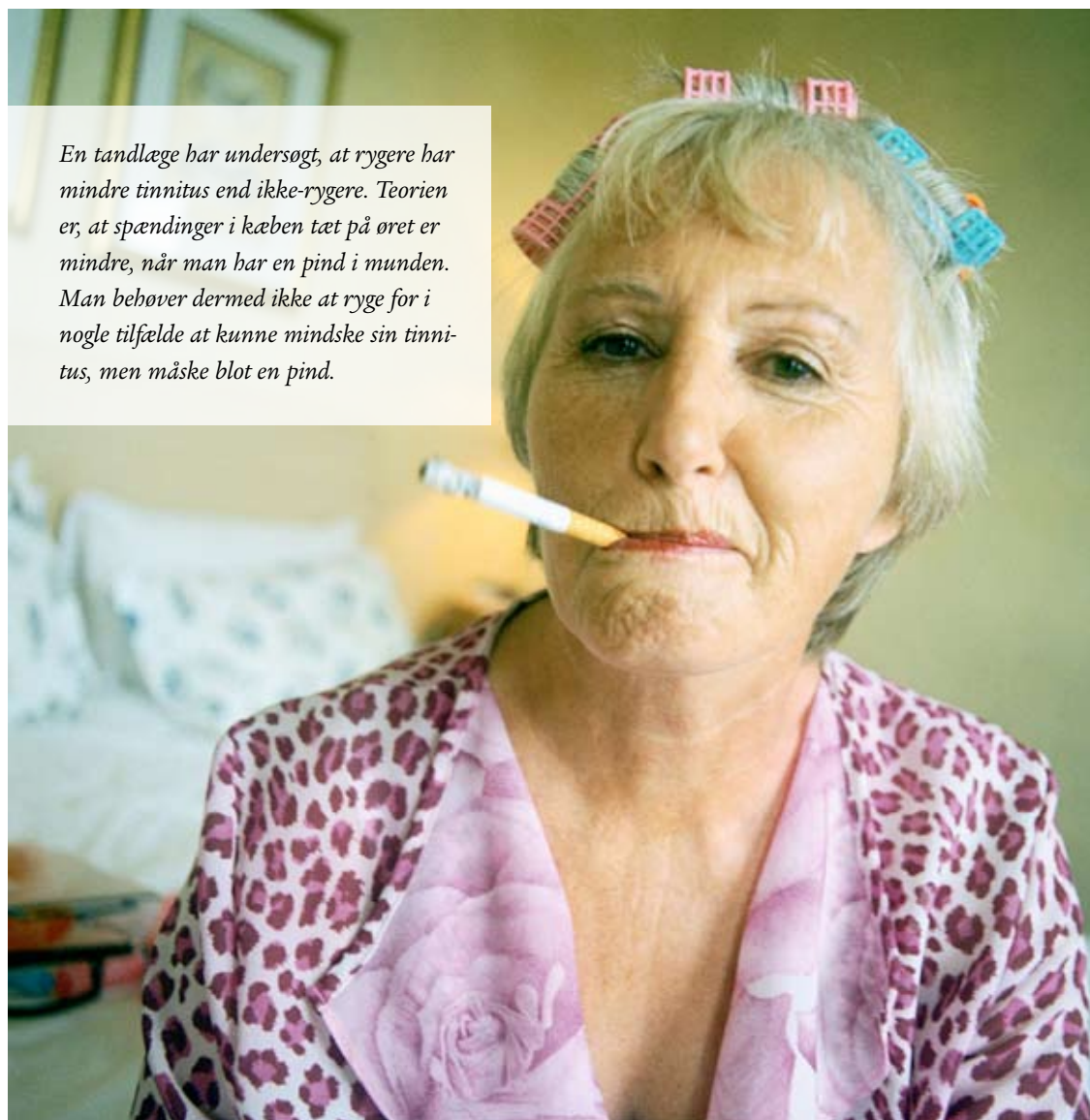
Hvis man tror ens tinnitus har sammenhæng med bidfunktion, må man forsøge at blive behandlet hos sin tandlæge eller få en henvisning til en specialist i bidfunktion.

Fejl i biddet

Et andet svensk initiativ udgår fra tandlæge Marie Tullberg, www.brahekliniken.se, som i mange år har behandlet tinnituspatienter, der har henvendt sig med fejl i biddet. Mange har oplevet en bedring af deres tinnitus takket være

En tandlæge har undersøgt, at rygere har mindre tinnitus end ikke-rygere. Teorien er, at spændinger i kæben tæt på øret er mindre, når man har en pind i munden. Man behøver dermed ikke at ryge for i nogle tilfælde at kunne mindske sin tinnitus, men måske blot en pind.

fysiologisk behandling. Hun stiller en række spørgsmål til sine patienter: Har du smerter i ansigtet og i kæberne? Føler du dig træt i kæberne? Har du svært ved at finde en hvileposition for kæberne? Er du nødt til at trække underkæben tilbage for at kunne lukke munden? Knager det i kæbeledet, når du gaber og tygger? Har du fået rettet tænder som barn eller voksen? Mangler du en eller flere blivende tænder? Har du mellemrum mellem tænder, som nabotænder tipper eller bevæger sig ind i? Har du fået et slag mod fortænderne eller kæberne, måske allerede som barn?

Har du vedvarende smerter i ansigt og kæber efter en bilulykke?

Listen kan gøres endnu længere, men hvis svaret er ja til nogle af disse spørgsmål, så kan der være en ubalance i biddet, som er årsag til spændinger i ansigts- og nakkemuskulatur og dermed et bagudrettet pres fra kæbeledene mod øregangen. Problemet bør så tages op med tandlægen eller ørelægen. Det vil være nødvendigt at foretage en grundig udredning af bid og muskler i ansigtet og lave en omfattende røntgenundersøgelse af kæbeled og tænder.

Ofte er små justeringer nok

Gennem information, bideskinne og/eller justeringer af biddet kan balancen genskabes og spændingerne mindskes. Det er ofte overraskende små justeringer som skal til for at få kæberne til at slappe af med en bedring af tinnitus til følge. Marie Tullberg lavede en kontrolundersøgelse to år efter hun havde behandlet de første 120 patienter på Karolinska Institutet for at se om bedringen var vedvarende eller om der blot var tale om en placeboeffekt. Det viste sig, at hovedparten af de 73% af patienterne,

som angav at deres tinnitus var mindsket efter afsluttet behandling fortsat havde mindre tinnitus efter to år. En sammenligning med de patienter, som stod på den to år lange venteliste og altså ikke havde fået behandling, viste, at 56% af de ikke behandlede patienter havde oplevet en forværring, hvilket må siges at være en signifikant forskel. Imidlertid ved vi også fra andre undersøgelser, at tinnitus opleves som mindre generende over tid, hvilket i sig selv kan være en forklaring på bedringen hos den behandlede gruppe.

Får rygere ikke tinnitus?

Marie Tullberg har også en del "almindelige" patienter, som hun har fulgt i de tredive år, hun har været tandlæge. Bortset fra at være specialist i bidfysiologi, er hun også specialist i parodontose, og hun kan ikke lade være med at reflektere over de forskelle, der er på de forskellige patientgrupper.

Den mest iøjnefaldende forskel mellem tinnitusplagede og parodontosepatienter er, at sidstnævnte alle har været rygere, og Marie Tullberg kan ikke minde at nogen af dem har haft tinnitus.

De almindelige 'raske' patienter og tinnituspatienterne er derimod sjældent rygere. Det skal straks siges: Lad være med at begynde at ryge – parodontose er ikke noget at stræbe efter. Marie Tullberg har spekuleret meget på, hvorfor der er denne forskel, og hun mener, at det bare er sådan, at man ikke bider tænderne sammen, når man har en cigaret i munden.

En ikke-ryger som er gal på sin chef, bider tænderne sammen. Hvis der er en fejl i biddet, kan kæbeledene presses op mod øregangen med spændinger i kæbeledsmuskulaturen til følge.

En ryger tager i stedet en smøg. Så kan tænderne ikke bides sammen, og det betyder også at underkæben holdes en anelse fremskudt, hvilket mindsker presset fra kæbeledene mod øregangen.

Nakken strækkes og holdningen bliver bedre. Du kan selv gøre forsøget ved at stikke lillefingeren ind i øret, mens du gaber og bider sammen.

Du mærker sikkert kæbeledet ret tydeligt i øret. Har du har mere tinnitus på det ene end på det andet øre, så føles kæbeledet sikkert mere i det øre. Hvis du skubber underkæben noget frem, forsvinder presset og øregangen føles større.

Peter Sylvig bemærker imidlertid til dette punkt, at det kan betyde en belastning af nakken at skubbe underkæben frem, fordi nakken skal modsvare det muskeltræk, der bliver forfra. Set i en helhedsorienteret sammenhæng introducerer man derved en ubalance i kroppen.

Hvis Marie Tullberg har ret, så kan der altså være en let påvirkelig sammenhæng mellem kæbestilling og tinnitus. I stedet for at bide tænderne sammen, bør man altså få undersøgt sit bid for at fastslå om det kan være årsagen til tinnitus.

Men måske man bare skal forsøge at slappe af i kæben i stedet for decideret at skubbe den frem.

Info

YTS-klinikken

Man kan på YTS-klinikkens hjemmeside finde et spørgeskema på dansk, som kan give et indblik i deres tilgang: www.yts.se. YTS-klinikken holder et foredrag i Malmø på St.Gertruds konferenscenter i Malmö den 16. april kl. 18:30 – det er dog ikke gratis, da det koster Skr. 600 (ca. Dkr. 390) men det er inklusive en let anretning. Man skal tilmelde sig på info@yts.se senest den 3. april.

UL 2009: Ørerne – en truet art...

Høreforeningen og Earvision by Widex er gået i gang med at planlægge årets ungdomslejr fra torsdag 13. – søndag den 16. august 2009.

Indholdsmæssigt bliver det anderledes end de foregående 2 år: I samarbejde med Kulturhuset Islands Brygge (KIB) flytter vi ind i hjertet af Hovedstaden og forvandler KIB til et sprudlende og informativt "Hørecenter", hvor fordomme kommer på en hård prøve. Sæt X i kalenderen – og hold øje med 'hørelsen' – mere information følger.

Muligheder for social tolkning:

Velfærdsministeriet har offentliggjort en ny positivliste for Det Sociale Tolkeprojekt.

Der er stadig tale om en indskrænkelse af adgangen til social tolkning sammenlignet med reglerne fra før tolkestoppet i sommeren 2008.

"Høreforeningen gav sine bemærkninger inden offentliggørelsen, men desværre er ingen af vores indvendinger kommet med på med gældende liste. Det er stadig Høreforeningens holdning, at man ikke skal lave restriktioner for tolkning. Det bør være den enkeltes behov for tolkning, der er afgørende," siger Høreforeningens landsformand Søren Dalmark.

Se listen over, hvad du kan få tolk til på www.socialtolk.dk

Hjælp os med at lære dig at kende

Høreforeningen ønsker at lære sine medlemmer bedre at kende, for at vi kan målrette vores tilbud til jer bedst muligt.

Derfor har vi oprettet et skema på hjemmesiden, hvor man fx kan indtaste, om man er svært hørehæmmet, lider af tinnitus, har Cochlear Implant eller har et hørehæmmet barn.

Man har også mulighed for at fortælle, om man er i arbejde, er arbejdsledig, er under uddannelse eller er pensioneret.

Det er naturligvis frivilligt at deltage, men jo mere vi ved om vores medlemmer, jo bedre kan vi hjælpe. Derfor vil vi bede alle medlemmer om at udfylde skemaet.

Klik ind på www.hoeforeningen.dk og se under nyheder

Oticon ♦ Amigo

Amigo – ren lyd i klasseværelset

Selv om du har mange seje venner i skolen, så vil Amigo være den sejeste ven, fordi den har et cool udseende, er holdbar og har den bedste lyd.

Unge med nedsat hørelse har brug for et FM-system i klassen men også i fritiden.

Oticons nye FM-system Amigo byder på større sikkerhed, fleksibilitet, holdbarhed, samt den rene lyd man hidtil har kendt til. Ingen forstyrrende støj fra f.eks. ventilatorer eller computere.

I Danmark yder vi 3 års garanti på Amigo, fordi den er konstrueret, så den kan tåle at blive tabt, eller at man spilder en kop kaffe ud over systemet.

De små Amigo-modtagere viser om systemet fungerer og om du er på den rigtige kanal. Alt sammen noget der gør systemet mere brugervenligt og giver en lettere og tryggere hverdag.

Vil du vide mere:
www.amigo.oticon.dk

oticon
PEOPLE FIRST

Interview:

FOKUS PÅ forskning om CI-børn

Børn med CI, der tidligere ville være helt døve, dukker nu op blandt hørende børn i almindelige folkeskoler. Studier herhjemme og i udlandet beskriver, hvordan børnene klarer sig. Men giver rapporterne nok indblik i børnenes færdigheder og behov, eller er der områder der endnu ikke er belyst? Katrine Johannsen fra DDL, Danske Døves Landsforbund, har studeret rapporterne grundigt.

AF JOURNALIST EVA HELENA ANDERSEN

Side 2007 har Katrine Johannsen, cand.pæd.soc., indsamlet viden fra hele verden om CI, Cochlear Implant, og læst over 140 forskningsrapporter. Derudover har hun været rundt og besøge skoler, institutioner og et CI-center:

– En ting er at læse en mængde forskningsrapporter igennem. Noget andet er at komme ud og snakke med dem, der ser børnene til daglig, og møde børnene selv. Det giver en helt anden forståelse og nogle praksisoplevelser, som ikke altid bliver

indfanget i de kvantitative undersøgelser, som størstedelen af rapporterne er, forklarer Katrine Johannsen.

I en kvantitativ rapport får man nemlig få oplysninger om en relativ stor børnegruppe, hvorimod en kvalitativ rapport for eksempel kan være baseret på interviews eller videoobservationer, hvor man får mange oplysninger om måske 10 eller 15 børn.

I forskningssammenhæng mener man, at de børn, der bliver opererede som elleve måneder gamle i dag har rigtig gode forudsætninger, og målet er også at børnene kommer ud i almindelige i folkeskoler. Men hvordan de klarer sig kommunikativt og socialt, er endnu ikke undersøgt herhjemme.

– Der er kun lavet en rapport herhjemme, (Danske børn med Cochlear Implant, Videnscenter for hørehandicap red.) som primært er baseret på tests. Alle forældrene har bidraget med oplysninger, og nogle af de største børn er interviewet, men den er overvejende kvantitativ. Der er foretaget en opfølgende undersøgelse i 2006-7, som udkom sidste år, hvor man har lavet fokusgruppeinterviews med forældrene om deres oplevelse af den vejledning, de har fået og den er kvalitativ.

– Hvad kan du udlede af den rapport?

Katrine Johannsen, tidligere aflastningspædagog for et CI-barn med kandidatuddannelse i pædagogisk sociologi, studerer rapporter om CI-børn ved DDL på baggrund af et udtalt behov for at få opdateret viden om CI.

– Den er retrospektiv, hvilket vil sige, at den beskriver vejledningen fra 1994 til 2004. Men den er ikke nødvendigvis gyldig for den vejledning der foregår i dag anno 2009. I forskningssammenhæng er de tal ved at være forældede. Børnene, der blev opereret i den periode er en gruppe for sig i forhold til de børn, der bliver opererede i dag som elleve måneder gamle og som bliver bilateralt opererede på begge ører og har haft nogle helt andre forudsætninger. Derfor er det også vigtigt at skelne mellem dem, der er tidligt og sent opererede. Det, som også er værd at bemærke er, at man tager udgangspunkt i de forældre, som i den første rapport har tilkendegivet, at de har dansk som sprogkode hjemme. Der er stadig er en stor gruppe forældre, som ikke er inddraget i opfølgningsundersøgelsen.

Pædagogisk research en mangelvare

Fra de udenlandske rapporter vurderer Katrine Johansen, at den medicinske forskning er dominerende og også de auditive sproglige undersøgelser.

– Der begynder at komme flere undersøgelser, som har et socialt fokus, men den medicinske forskning er slet ikke fulgt op af pædagogisk læringsorienteret research, så det er helt klart en mangelvare. Eksempelvis kan børnene have det svært i dansk eller være udfordret i engelsk. En ting er, hvad der kommunikerer direkte til børnene. Noget andet er de uformelle samtaler, som børn har med hinanden, de uskrevede spilleregler, som også er mellem børn i legene. Opfanger CI-børnene alle de beskeder, der måske ikke bliver givet 'face to face'? Jeg har snakket med en

skole, der har integreret fem CI-børn. Her går det rigtig godt, bortset fra det sociale, hvor de har en større udfordring, for de hørende børn vælger ikke CI-børnene som kammerater. Hvad grunden er dertil er ikke undersøgt nærmere. Heller ikke forskellen på at være flere CI-børn integreret sammen eller være enkeltintegreret. Gør det en forskel, at man har nogen at spejle sig i eller er man bedre stillet, hvis man er enkeltintegreret? På konferencer hører jeg rigtig mange pædagoger og lærere som fortæller, hvad børnene oplever i deres praksis, og hvilke udfordringer de har, men det er ikke hævet op på forskningsniveau herhjemme endnu. Desværre. Dertil skal nævnes, at man regner med, at 30 procent af CI-børnene har et tillægshandicap, som kan være en decideret diagnose som Usher, ▶

The Digital Hearing Revolution starts here.

**Nu lancerer vi Comfort Digisystem.
Verdens første høreprodukt med både digital
radiooverførsel og en enestående lydbehandling.**

- Krystalklart**
- Uden forsinkelse**
- 100% aflytningssikkert**

Læs mere på www.comfortaudio.dk

ADHD, generelle indlæringsvanskeligheder eller psykosociale problemer. Selvfølgelig skal man have høje forventninger til børnene. Men samtidig skal der også inddrages viden om det tillægshandicap, barnet har.

I rapporterne er det ikke altid tydeligt, hvilke sprogkoder, børnene benytter. Er det udelukkende talesprog eller er det suppleret med enkelte støttetegn, tegnsprog eller anden visuel kommunikation? Alle de forskellige former for kommunikation er oftest ikke tydeligt beskrevet. Det er også vigtigt at være opmærksom på, hvem det er, der svarer for barnet i spørgeskemaer. Som oftest er det enten forældre eller professionelle, man vælger at lade svare på barnets vegne. Der kan være forskel på det pædagoger og lærere ser og det, forældre ser. I forhold til børn.

Begrænsninger

– Det lader til, at der er flere aspekter, der godt kunne tåle at blive mere belyst?

– Jeg synes, der tit mangler nogle metodiske overvejelser og begrænsninger i rapporterne, som ikke bliver tydeligt beskrevet. Hvad er det, de undersøger og ergo, hvad er det, de ikke undersøger som andre i så fald kan undersøge? Det, synes jeg, er ret vigtigt, for rapporterne spiller en meget afgørende rolle i forhold til både CI-børnene og forældrene, som er meget vidensgørende. De bør orienteres om, at forskningsrapporterne fortæller dem noget men ikke det hele. Det kan være opmærksomheden værd, hvilken kendskab forskeren har til emnet. Hvad er det man ser, og hvad ser man ikke, når man har et fagligt kendskab til gruppen? Når forskningsrapporter har så stor en gyldighed både herhjemme og i mange andre lande, bør materialet være forståeligt og tilgængeligt for almindelige mennesker, som måske

ikke sidder og læser en mængde forskningsrapporter hver dag. Ofte er det pædagoger, lærere, tale-høre-pædagoger der skal omsætte rapporterne i praksis. Derfor skylder man både dem og forældrene at være ærlige omkring, hvor fokus er lagt. En af de udenlandske rapporter konkluderer, at en stor del af børnene havde et godt udbytte af CI. Det viser sig i dette tilfælde at være halvdelen af børnene. Så jo, man kan sige at det er en stor del af børnene, der har et godt udbytte, men der er så også en anden halvdel som ikke har. Det synes jeg, man skal gøre sine læsere opmærksom på.

– Men er der ikke nogle udenlandske rapporter, som vi kan 'skele til' og lære af?

– Jo, der er da rigtig mange erfaringer, som vi kan have glæde af herhjemme, især i de lande, hvor de har flere års erfaringer. Derfra ved vi, at det er vigtigt, at børnene bliver planteret tidligt. Vi ved, at børnene skal lære at bruge deres CI, ergo skal de have auditive stimuleringer.

Børnenes trivsel og ressourcer i fokus

– Hvad er dit bud på, hvad vi kan gøre herhjemme?

– Jeg synes, det kunne være rigtig spændende at få lavet en uddybende undersøgelse, som fokuserer på, hvordan børnene klarer sig som enkeltintegrerede på almindelige folkeskoler. Hvad lykkes for dem, hvad er svært for dem at tackle, og hvordan kan vi hjælpe dem bedst muligt? Ofte hører børnene under kommunerne, som ikke har den store ekspertise i forhold til, hvilke hensyn skal man tage til CI-børn. Forældrene spiller en afgørende rolle, fordi de ofte bliver inddragede i den taletræningsmæssige del, men forældre har ikke samme ressourcer. En dagligdag skal jo hænges sammen, så

det er også vigtigt at være opmærksom på, hvad barnet har med sig i bagagen af ressourcer. Mange forældre oplever, at det er lidt et postnummerlotteri hvad de enkelte kommuner giver lov til. Det kræver ressourcer og et godt netværk for at bevare troen på, at det kan lykkes at tage kampen op for sit barn, samtidig man skal forholde sig til, at man har fået et døvt barn, som måske skal opereres. Derudover er der også en gruppe børn, hvor det ikke kører den lige vej, og dem må vi ikke glemme. Det er både børn med tillægshandicaps og børn, som ikke har så godt et udbytte af CI, som de børn, der kan enkeltintegreres. Der er også en lille gruppe børn herhjemme, der ikke bliver CI-opererede, hvor forældrene enten har valgt det fra, eller hvor det ikke har kunnet lade sig gøre. Dem må vi bestemt heller ikke forsømme i alt det her. Der kan også være kognitive udfordringer og generelle sproglige vanskeligheder. Det er i virkeligheden ikke så meget anderledes, end det er for så mange andre børn. Børn udvikler sig forskelligt.

– Vil det ikke kræve rigtig mange ressourcer at lave så omfattende en undersøgelse?

– Jo, og man kan jo heller ikke gøre opmærksom på alt, så vil man jo aldrig nogen sinde få lavet en undersøgelse færdig. Forskning tager også tid, selv om man har kunnet operere i 15 år, skal man alligevel også kunne nå at få en så tilpas stor gruppe at man kan se, hvilke differentierede behov børnegruppen har. Det er måske først nu, vi er ved at være klar til at se på, hvordan børnegruppen reelt ser ud. Men lidt mere læsevejledning, kunne jeg synes, var rigtig fint. Alene det at man gør opmærksom på at alt ikke er med, så synes jeg, man er nået langt.

Et godt tilpasningsforløb sammen med hørekonsulenten er et skridt på vejen mod succes med høreapparat. Her er høre-konsulent Jørgen Leth-Espensen sammen med næstformand i Høreforeningen Norddjurs Lokalafdeling, Preben Fruelund, der har sat sig i brugerens stol.

Høreapparat tips

Under 5 procent af de høreapparater der bliver udleveret i Norddjurs Kommune, ender som skuffeapparater, modsat 15 procent i landsgennemsnit.

AF SEBASTIAN SWIATECKI

Her følger nogle gode råd om brug og tilpasning af høreapparat fra hørekonsulent med 28 års erfaring, Jørgen Leth-Espensen Audiologisk Klinik, Tale og Høreinstitut, Grenå, Norddjurs Kommune.

Rådene omfatter også ægtefælle, venner og i øvrigt alle, der gerne vil kommunikere optimalt med høreapparatbrugere.

En del af stoffet vil være kendt for erfarne brugere, men måske ikke altid for nybegyndere og pårørende.

– Nogle mennesker kan have en måske lidt urealistisk forventning om, at de

Opbakning fra den lokale Høreforening, her ved Preben Fruelund, t. h., sammen med hørekonsulent Jørgen Leth-Espensen, t.v., var med til at sætte en stopper for lukning af Høreklinikken i Grenå. Noget der havde betydet 100 kilometers ekstra transportvej for brugerne.

kommer til at høre alting, ligesom da de var 18 år, når de får høreapparat. Her er jeg med til at afstemme forventningerne med realiteterne, fortæller Jørgen Leth-Espensen, om den indslusning til høreapparatverdenen, som er en del af hans job.

Mange mennesker samlet

– Et selskab, hvor der er støj fra alle sider, er en udfordring for høreapparatbrugere. Det kan sammenlignes med at være sammen med udlændinge, når man blot er halvgod til sproget. I starten kan man følge med, men på et tidspunkt ruller man gardinerne ned.

– Her er det klogt at koncentrere sig om sin bordfælle og de nærmeste omkring en, og lade være med at forsøge på at følge med i det, der foregår længst væk. Det vil ofte mislykkes, og man bruger for mange kræfter på det.

Man skal også søge at placere sig i det lille selskab, så man bedre har mulighed for mundaflæsning af alle. Det vil ofte sige ved bordenden.

I det store selskab skal man placere sig, så man hovedsageligt taler med en person ad gangen.

Det er også en god ide, at holde pause en gang i mellem. Lige gå fem minutter udenfor, trække lidt frisk luft, så man får energien igen. Det er også bedst at være udhvilet. At undgå at være træt og stresset, når man kommer.

Man skal også huske på, at lade være med at bruge alle kræfterne den første halve time, for så at klappe sammen som en klud bagefter. Gem noget af energien til kaffen, hvor man typisk taler to og to sammen.

Et godt råd er også at vende ryggen til støjkluder, såsom musik og ventilationsblæser. Samt at placere sig, så man øger muligheden for mundaflæsning mest muligt. Det vil sige, hvor lyset er godt, så man kan se mundbevægelser.

Har man et høreapparat med et rettingsprogram, skal man koble det til, så kun lyden forfra bliver forstærket, og ikke støjen fra siden og bagfra.

Ovenstående indgår i grundundervisning til dem, der får høreapparat første gang, fortæller Jørgen Leth-Espensen.

Det bedste høreapparat

Det gælder om at vælge det rigtige apparat. Skal der være mulighed for telespole til kirke, tv, biograf og andre lokaler? Skal apparatet være ekstra vandtæt, såsom hvis man dyrker meget sport? Skal det have telespole til telefon, eller kan det være en fordel med medhør på telefonen?

Det er også værd at finde ud af, hvilket øre der objektivt set er det bedste at telefonere med, og så eventuelt skifte øre. Selv om det kræver en indsats, at bruge et andet øre end det, man er vant til.

Man skal også finde ud af, om høreapparatet skal være med åben eller lukket tilpasning i øregangen, og om apparatet skal sidde i, eller bagved, øret.

Audiologiassistent Hilde Wangen og Jørgen Leth-Espensens dialog med brugeren om behov, ønsker, muligheder, fordele og ulemper afklarer, hvad der er det bedste valg.

Ung eller gammel bruger

Fra fabrikkens side er høreapparatet sat forskelligt op, alt efter om det er til et ungt menneske eller en over 70 år. Apparater til børn gør lyden mere diskant, da det fremmer sprogtiltagelsen. Ældre mennesker bliver derimod hurtigere generet af diskant lyd.

– Jeg fortæller også folk, at tekst-tv er på side 399 for DR og TV2, og det får de også på en seddel. Mange, men ikke alle, ved at de kan finde undertekster til en del programmer her.

Sammen med ægtefællen, der måske hellere vil læse en bog, kan man så vælge at se tv med lyden skruet ned, men med tekster fra tekst-tv.

Apparatets justeringsmuligheder

Ved tilpasningen af høreapparatet kan Jørgen Leth-Espensen sammen med audiologiassistenten ændre på, hvor meget apparater forstærker forskellige lydnområder, tilpasset brugerens hørekurve.

Han kan også justere andre forhold såsom kompression. Ved kompressionstilpasning gælder det om at sætte låg på styrken af de kraftigste lyde, så de ikke bliver ubehagelige.

Tilpasningen omfatter også bas- og diskantjustering. Der kan være op til 16 bas- og diskantbånd, som bliver

justeret i samarbejde med brugeren. Brugeren kan melde tilbage, at en lyd er ubehagelig, eller at tale er knap så klar og ren, som man kunne ønske sig, hvorefter regulering af tonebåndene kan forbedre lydkvaliteten.

Tilpasningsforløbet

Inden første besøg på Audiologisk Klinik har man været til undersøgelse hos ørelægen.

Første gang på klinikken får man taget en høreprøve, hvor ens hørekurve bliver fastlagt. Dernæst er der en samtale med audiologiassistenten om høreapparatype, og til sidst tages der eventuelt aftryk til en øreprop. Det tager cirka en time.

Andet besøg omfatter tilpasning af apparater på cirka en halv time, og en

grundundervisning, der typisk tager 45 - 60 minutter.

Til førstegangsbrugere er der også tilbud om et tredje besøg med afsluttende undervisning med efterkontrol og finjustering. Undervisningen omfatter hvilke øvrige tekniske hjælpemidler der er, såsom teleslynge, specialtelefon og andet. Ligesom man kan få rettet på øreproppen. Besøget tager typisk en halv time, men er meget variabelt.

Udebesøg

Jørgen Leth-Espensen kan nogle gange tage ud i hjem eller på arbejdspladsen for at se, hvad der er behov for af foranstaltninger. Besøget kan omfatte rådgivning af kolleger og ledere i forhold til tekniske foranstaltninger.

Tale og Høreinstituttet har en åben træffetid en gang om ugen, hvor borgere kan få kontrolleret og justeret høreapparater, ligesom den kommunale hørevejleder kan træffes to gange ugentligt til småreparationer, batteriudlevering og andet.

Hørevejlederen kan også være opsøgende, hvis hun har mistanke om, at der er vanskeligheder. Her henviser hun så videre til Jørgen Leth-Espensen.

– Alle disse ting er med til at minimere antallet af skuffeapparater i Norddjurs Kommune, der i det hele taget har udvist en positiv holdning overfor hørehæmmede borgere, tilføjer Jørgen Leth-Espensen.

Info

Ægtefælleundervisning

– Vi vil meget gerne have ægtefæller med, da det er vores erfaring, at de er en del af hørerekommunikationsproblematikken i hjemmet, siger Jørgen Leth-Espensen.

Det drejer sig om, hvad man som ægtefælle kan gøre for at fremme kommunikationen. Såsom at tilgodese mundaflæsning mest muligt, reducere baggrundsstøj, og lade være med at tale i et andet lokale.

Lad også være med at tale bag ved avisen, eller mens støvsugeren eller emhætten går. Sluk for unødigt radio.

Tal ikke med tyggegummi eller mad i munden.

Overvej hvordan I er placeret i stuen og ved spisebordet, og når I ser fjernsyn. Sidder I, så ægtefællen har lys på ansigtet, hvis ikke så ret det.

Sid så det gode øre vender over mod ægtefællen. Gør eventuelt opmærksom på emnet, hvis I snakker.

Brug mimik, gestus og vær levende, hvis det er en svært hørehæmmet partner, du taler med.

Effektiv undervisning, vejledning og opfølgning fra hørekonsulent Jørgen Leth-Espensen og audiologiassistent Hilde Wangen er noget af det, der har gjort antallet af skuffehøreapparater i Norddjurs Kommune rekordlavt.

Sidste forår

kunne jeg for alvor høre børnebørnene igen

Nye høreapparater drejede kontakten til børn og børnebørn til noget meget bedre, gav hende sikkerheden tilbage efter et tasketyveri, og betød overskud til igen at være socialt anlagt – og nyde det årligt tilbagevendende Melodi Grandprix på det tv, hun ellers ikke havde haft gavn af længe

AF BENNY LAURIDSEN
FOTO: LARS AARØ

66-årige Ulla Strømberg fra Århus er blevet meget glad for de digitale høreapparater, hun anskaffede sig for godt et års tid siden. Før det havde hun i fire år et enkelt apparat, som dog mestendels lå i skuffen derhjemme, fordi hun var for forfængelig dengang.

– Da jeg fik de nye apparater, kunne jeg mærke det med det samme, jeg trådte ud på gaden. Jeg kunne for alvor høre fuglene synge igen, fortæller hun.

Ulla Strømberg har fire børn og otte børnebørn og også på det område, har hun kunnet mærke en livgivende forskel.

– Når jeg førhen skulle passe børnebørnene, var det noget af et mareridt. Jeg kunne jo ikke rigtig passe dem, for jeg kunne ikke tale med dem. Men det går fint nu, hvor mine nye høreapparater har givet mig børnebørnene tilbage.

I det hele taget oplevede Ulla Strømberg relationerne til familien som problematiske og til tider også lettere urkomiske, fordi hendes hørelse var blevet så dårlig.

– Før, jeg fik høreapparater på begge ører, måtte jeg opgive at høre Melodi Grand-prix – for alle melodierne lød ens for mig. I år har jeg nydt det, for jeg kan høre det hele, fortæller Ulla Strømberg, der atter får underholdning ud af sit tv.

Opfattet som reserveret

– Jeg følte mig lidt til grin. Jeg følte, de talte rundt om mig, og også blev irriterede på mig – for de skulle jo f.eks. se på mig, hvis de ville tale med mig. Det er meget nemmere i dag, hvor vi kan høre hinanden – også når vi er på ferie sammen, som vi f.eks. var sidste år til Spanien. For de vil gerne have mig med på ferie – nu. Sådan oplever jeg det inden i mig – nu. Det føltes ikke sådan før, da jeg hørte ad helvede til. Den følelse var, uanset hvor reel den var, meget irriterende at have, fortæller den tidligere korrespondent og lærer og fortsætter:

– Min ene søn bor i Malmø sammen med min finske svigerdatter. Sprogforskellen og hørelsen tilsammen gjorde nok, at jeg blev opfattet som meget reserveret, når jeg trak mig tilbage fra samtalerne, fordi jeg ikke kunne følge med, fortæller hun, der også er vant til at tale meget i telefon med hendes børn, fordi de på nær den ene søn er spredt ud over hele Skandinavien.

Når et skikursus bliver til et sykursus

– Det at tale i telefon var noget af det værste – og stadig i dag nyder jeg, når folk taler højt i telefonen. Men trods høreapparaterne smutter det stadig engang i mellem – når f.eks. min søn i Norge fortæller, at han skal på skikursus, og jeg hører det, som skal han på sykursus, fortæller Ulla Strømberg, der ikke benytter sig af andre hjælpemidler end høreapparater – endnu:

– Det er jo noget, man skal søge om. Men måske det med tiden bliver nødvendig med f.eks. en forstærkertelefon, sådan som det blev nødvendig for mig med høreapparater, siger hun, der oprindeligt blev opfordret til at gå til hørelæge af en kollega i den genbrugsbutik, hun arbejdede i for cirka fem år siden:

– Da jeg endelig fik målt hørelsen, sagde hørelægen lige ud, at jeg hørte ad helvede til. Det havde jeg jo nok gjort et stykke tid, for jeg måtte hele tiden sige hvad og bede folk gentage sig. Dengang var jeg slet ikke klar over, hvor dårligt det stod til – heller ikke selv om jeg var klar over, at jeg bedst hørte de dybe toner, forklarer hun, hvis hørelse er nedsat med 30 – 40 procent på begge ører.

Jeg lukkede mig inde i mig selv

– Skal jeg være ærlig, så havde jeg det ikke for godt med mig selv, før jeg fik de nye apparater. Jeg lukkede mig mere og mere inde i mig selv. De nye apparater var med til at løse op for det, så jeg igen sætter pris på at være social, fortæller Ulla Strømberg, der også tror,

at det tasketyveri, hun var udsat for i kvarteret, var med til at, hun lukkede sig inde.

Hun fortæller:

– Det skete et stykke tid før, jeg fik de to nye høreapparater. Det var to på knallert, der kom kørende bagfra og ville have min taske. Jeg hørte slet ikke, de kom kørende. Jeg strittede imod, skreg op, men faldt til sidst og de slap væk, feje knægte. I dag kan jeg høre, når der kommer nogen bagfra – og være mere på vagt. Så du kan godt skrive, at mine nye høreapparater også har gjort mig i stand til at passe bedre på mig selv, når jeg færdes ude omkring.

– Høreapparaterne kan næsten ikke ses, for de falder i med mit grå hår. Men jeg er ikke forfæm-
gelig omkring det længere, og jeg tror, at jeg, når
jeg engang skal have nogle nye, vil have nogle
spraglede apparater. Sådan i en stærk farve som
jeg har set, man kan få til børn, fortæller Ulla
Strømberg, bedstemor til otte børnebørn og “af-
hængig” af de høreapparater, som er det første,
hun tager på om morgenen og det sidste, der
bliver lagt på natbordet, inden hovedet rammer
puden.

Nyt FM-system succes i skolen

INGEN STØJ PÅ LINJEN

I november 2008 blev en 7. Klasse med tre elever med CI- og høreapparater introduceret for et FM-undervisningssystem, der består af et sæt med to lærer- og otte elevsendere. Det har vist sig at være en stor succes.

TEKST OG FOTOS: JOURNALIST EVA HELENA ANDERSEN

I biologilokalet på Sdr. Parkskolen sidder 18 elever i 7. klasse og lytter opmærksomt til læreren.

Hun bærer et lille apparat på størrelse med en lille flad mobil eller mp3-afspiller. Det er en sender, hvor alt, hvad hun siger, transmitteres tydeligt til

eleverne med Cochlear Implant (CI) og høreapparat, der hver har en modtager. En elev med normal hørelse vil spørge om noget og tager en af de otte sendere, der er fordelt på bordene.

Den, der har klikket og fået det grønne lys, har lov til at snakke, mens de andre elevmikrofoners røde signal viser, at de er slået fra imens. Enhver lærers drøm: kun én snakker ad gangen, eleverne venter til det bliver deres tur og alle hører, hvad der bliver sagt.

Børn med høreproblemer har i mange år benyttet trådløse mikrofoner og FM-udstyr til at høre bedre i undervisningslokalerne. Udfordringen i skolerne er imidlertid ikke bare at høre underviseren men også at kunne forstå, hvad de andre elever siger.

Selv om der teknisk er sket en stor udvikling de seneste år, er der samtidig mange elektromagnetiske støjpåvirkninger, der kan give sendeforstyrrelser eller skratten på linjen.

Svært at få ren lyd

For to år siden, samtidig med at Inger Bagge Møller begyndte som tale-høre-pædagog på Sdr. Parksolen i Ringsted, skulle Rasmus, der dengang var 13 år og havde fået CI, integreres i en klasse med normalthørende børn.

– Vi prøvede med forskellige sendesystemer, men der var altid noget støj på linjen. Når man har en elev der er CI-implanteret, er han mere følsom for støj end almindelige høreapparatsbrugere. Der er nogle støjbetingelser, der gør, at det er svært at få lyden rent igennem og mange forskellige elektroniske støjkilder som trådløst internet, baby- og tyverialarmer, der formodent-

lig ligger tæt på FM-frekvenserne og kan gå ind og forstyrre, forklarer Inger Bagge Møller.

I slutningen af november 2008 fik skolen det ny Comfort Digisystem på prøve.

– Jeg har haft hjertebanken hver gang, jeg går forbi Rasmus' klasselokale, for jeg har så mange gange set en dreng, der var ked af det og sur på mig og træt af alt, der havde med teknik at gøre.

Tommelfingeren op

Da vi introducerede systemet for ham, var hans første reaktion da også et ”Nej, det gider jeg ikke!”

Men han fik øjnene op, da han havde hørt lidt på det og syntes, det var ret godt. Nu har jeg indtil dato gået forbi ham og set ham have tommelfingeren oppe. Vi har vores små signaler til hinanden. Engang imellem vender han fingeren nedad, og så begynder mit hjerte at hoppe. Men det er fordi han er en drillepind. Når han kan se hvor nervøs, jeg begynder at blive, kommer tommelfingeren op med et grin, smiler Inger Bagge Møller.

Inger Bagge Møller bruger også systemet til børn med høreapparater i forbindelse med taleundervisning.

– Men det handler ikke bare om teknik. Når du bruger et sådant sendesystem, forudsætter det en meget åben og positiv klasse, som er parat til at lave et stykke ekstra arbejde. Lærerne skal have hundrede procent styr på klassen og være i stand til at matche den udfordring, der ligger i det pædagogisk, og eleverne skal lære at vente på hinanden. I længden kommer det alle børnene til fordel, for de lærer at vente på deres

Inger Bagge Møller, tale-høre-pædagog, får positive tilbagemeldinger fra eleverne

Comfort Digisystem består af en sender på læreren der transmitterer til alle tre modtagerapparater og en række elevmikrofoner placeret på holdere. Lærerens sender styrer over de andre, mens elevsenderne virker efter tur. Det er elevernes eget ansvar at huske at lade apparaterne op og sætte dem på plads efter brug

Sofie og Rasmus med modtagerapparaterne, som fungerer fint sammen med deres CI uden støjpåvirkninger i undervisningen

tur, inden de taler. Kommunikationen bliver måske en anelse mere stiv, men det bliver en tydelig kommunikation, som alle kan høre, siger Inger Bagge Møller og tilføjer, at også de tosprogede elever, har glæde af systemet ved at de får information på tydelig dansk.

– En centerskole som Sdr. Parkskolen med børn med CI og høreapparater skal være på forkant med den tekniske udvikling. Så vi forsøger hele tiden at tilpasse undervisningen til børnene.

Børnene får ansvar

Afprøvning er det essentielle af næsten alt i den her verden, og man skal lære at spørge ind til børnene. Samtidig skal man lytte til børnenes tilbagemeldinger, for eksempel om der er støj på linjen, forklarer Inger Bagge Møller.

Det er ikke lærerens ansvar at apparaterne er ladet op og står parat på bordene, når timen starter. For ind imellem kommer der en vikar, der intet kender til anlægget. Derfor har de tre børn i klassen med CI og høreapparat lært selv at stille det til opladning.

– Førhen var de hørehandicappede børn på centerskolerne samlet i små klasser. Det lader til, at børnene er mere spredt ud i dag?

– Ja, det er de også, for situationen er en helt anden i dag, hvor der er færre helt døve og mange, der lærer at klare sig med CI. Derfor er grundtanken med centerskolen at have en skole, hvor eleverne klarer sig så godt som muligt blandt normalthørende kammerater i de fag, de er gode til. Samtidig kan vi støtte dem i mindre grupper i de fag, der volder dem lidt besvær, typisk dansk.

Tove Mortenson er lærer på skolen:

– Jeg synes det fungerer godt med det ny system. Inde i klassen hjælper det børnene med CI og høreapparat rigtig meget. De er også gode til at huske deres kammerater på at bruge mikrofonerne. Jeg har én gang været til biologitime uden at have udstyret med, og det var tydeligt, at de tre elever ikke kunne høre, hvad der blev sagt, fortæller hun.

Men hvad siger børnene selv? Ud over at der ikke kan undgås nogle 'lidt

besværlige' ledninger der, skal kobles til CI-apparaterne er de glade for det.

–Hvad er det bedste ved systemet? spørger journalisten Rasmus og Sofie, som begge har Cochlear Implant. Den tredje elev Lukas, der også har glæde af systemet sammen med sine høreapparater, er ikke til stede i dag.

– Det bedste er, at du kan høre, siger Rasmus med et smil og Sofie nikker.

Info

AVT:

Undervisningen af de enkeltintegrede elever med CI og høreapparater på Sdr. Parkskolen tager udgangspunkt i AVT: Auditory Verbal Therapi, se artiklen herom i 'hørelsen' december 2008

På Fyn sender de ikke regninger

Samtlige fynske kommuner har abonnementsordninger på høreområdet

AF BENNY LAURIDSEN

På høre-, tale- og synsområdet har Center for Rehabilitering og Specialrådgivning (CRS) i Odense abonnementsordninger med de ti fynske kommuner.

Det står i skærende kontrast til Region Hovedstaden, hvor alle kommuner er overgået til betaling efter ydelse – også kaldet takstfinansiering. Det har betydet: Fyringer af specialister på de tre kommunikationscentre, der også har måttet bortrationalisere områder, fordi kommunerne vælger at spare på centrene arbejdsområder.

– Det oplever vi ikke her på Fyn. Den enkelte kommunes forbrug af vores ydelser svarer cirka til kommunens andel af borgerne i vores dækningsområde. Står kommunen for ti procent af befolkningen på Fyn, står de for mellem ni og 11 procent af vores kundeunderlag og vores budget. Så den enkelte kommune betaler altså ikke for nabokommunen, forklarer centerleder Bent Kjær, der tror, at fynske politikere og embedsmænd nok er “mere pragmatiske” end andre steder. Han siger:

– De vil ikke nødvendigvis lave noget godt om, blot fordi de har muligheden.

Grundigt forarbejde

CSR forhandler selv budgetterne på plads med kommunerne – og har gjort det siden 2007. Endnu er der intet, der tyder på, at takstfinansieringen træder ind på Fyn de næste par år.

– Vi kender fortsat vores budget for et år ad gangen. Vi skal ikke bruge en masse tid på at skrive regninger til kommunerne, som heller ikke skal bruge tid på at betale dem, forklarer Bent Kjær.

Åbenhed

Han vurderer, at CSR's grundige forarbejde og åbenhed om alle detaljer er væsentlig i det løbende samarbejde, der sikrer CSR trygge økonomiske rammer. Kommunerne får nemlig valget mellem betaling pr. ydelse, delabonnement eller et abonnement på alt, hvad centeret kan byde på.

– Så kan kommunerne direkte se prisen for f.eks. at betale pr. forbrugt ydelse, som vi skal lave regning på. Omkostningen for den regning er der kun

een til at betale – kommunen. Det kan kommunen godt se det økonomiske i, samtidig med at de erkender, de ikke har det personale, der skal være for at løfte de opgaver, vi tilbyder dem, fortæller Bent Kjær, der også understreger de tilbagevendende møder hvert efterår med de relevante politikere og embedsmænd fra de respektive kommuner.

– Jeg og min vicecenterchef besøger alle vore kommuner. Vi spørger til, hvordan det er gået hidtil – set med kommunens øjne. Vi spørger til, hvad kommunen ønsker af det fremtidige samarbejde. Vi bestræber os på at holde en løbende, åben dialog med kommunerne, og den dialog tror jeg er uhyre vigtigt, siger Bent Kjær, der, trods de fine resultater på solskinsøen, mener, at kommunikationscentre og lignende specialiserede steder burde have en anden finansieringsform end den, der i dag er gældende i lovgivningen:

– Finansieringen burde ligne den der gælder for sygehusene, der også er til gavn for hele samfundet. Så staten bør være medfinansierende på dette område også.

Nye foldere fra Høreforeningen

Høreforeningen udgiver løbende nye foldere med særlige vinkler på høreproblemer.

I det nye år er der udkommet hele fire foldere om Cochlear Implant, Skrivetolkning, Unge med høreproblemer og om vores netværksgrupper, som nu er et tilbud til alle medlemmer af foreningen.

Du kan få folderne gennem din lokale afdeling eller ved at klikke ind på vores hjemmeside.

Blandt de nyeste foldere kan også fremhæves folderen om teleslynger og vores 20 svar på spørgsmål om meniere og tinnitus.

Hvad giver dig hele
din verden – lige i øret?

Siemens Tek fjernbetjening med Bluetooth.

Nu kan du kommunikere hurtigt og direkte med Siemens Tek™ – den effektive, trådløse forbindelse, der sender stereolyd til udvalgte Siemens høreapparater fra mobiltelefonen, tv'et og iPod'en.

www.siemens.dk/horelse

Hør mere på tlf. 63 15 40 00 hos Siemens Høreapparater A/S.

Answers for life.

SIEMENS

Firbenets retningshørelse kan simuleres i et simpelt lille elektronisk kredsløb. Øret virker som en retningsmikrofon, så lyden kan nå begge sider af trommehinden, og enten slukkes dens vibrationer eller forstærkes afhængig af faseforskellen af lyde fra de to sider.

(fra Christensen-Dalsgaard & Manley 2005).

Dansk forsker med unik opdagelse:

RETNINGSHØRELSEN

– en simpel akustisk proces

Tidligere var vore trommehinder direkte akustisk kobledede og meget retningsfølsomme. I dag har vi mennesker og en lang række dyrearter af praktiske grunde isoleret de to ører, men ikke firbenet. Lektor i biologi ved Syddansk Universitet Jakob Christensen-Dalsgaard har opdaget, at firbenets unikke retningshørelse skyldes et simpelt akustisk samspil mellem de to ører, som kan studeres via en særlig firbensrobot

AF JOURNALIST EVA HELENA ANDERSEN

Mest af alt minder den lille robot om et stykke legetøj bygget af legoklodser. Øverst sidder to små mikrofoner, der simulerer firbenets ører, og et lille enkelt vekselstrømskredsløb. Nederst er den udstyret med to hjul, og inde i legoklodsen sidder en mini-computer, der beregner lydsignalerne fra forskellige retninger, den præsenteres for. Robotten er baseret på en simpel model af firbenets retningshørelse og kan lynhurtigt lokalisere et objekt i bevægelse. I et snapsekund suser robotten hen mod målet, dét der svarer til et bytte i den virkelige verden.

Firbenet har en meget stærkere retningsstyrelse end den menneskelige hørelse, og der er op til 50 gange forskel på ørets opfattelse af lyd fra forskellige retninger:

– Vores idé er, at fordi ørerne er så retningsbestemte, behøver nervesystemet ikke gøre ret meget. Firbenets neurale processer er simple, fordi retningsbestemmelsen allerede optræder ved trommehinden, fortæller Jakob Christensen-Dalsgaard, der har opdaget formelen, som danner basis for firbenets hørelse og reaktion på lyde.

Simpel hørelse

Normalt holder han til på Biologisk Institut men arbejder blandt andet sammen med Lei Zhang, Ph.d.-studerende i datalogi og professor John Hallem, Teknisk Fakultet SDU, på at videreudvikle robotten for at få mere indsigt i retningshørelsen:

– Lyden kommer ind i robotten fra to små mikrofoner, og ørets kobling stimuleres ved et lille kredsløb. Lige som vi forestiller os hos firbenet trækker robottens 'hjerne' inputtet i det ene øre fra det andet, og firbenet styrer i retningen af det mest stimulerede øre. Det er så simpelt, som man kan forestille sig. Øret simuleres med kun tre komponenter: de to forbundne trommehinder og mundhulen, forklarer Jakob Christensen-Dalsgaard.

Evolutionen af trommehinden

På vore forfædre var mellemøret oprindelig eksponeret i mundhulen, så lydbølgerne kunne nå både den ydre og indre væg af trommehinden. Vi havde ikke mellemøret men derimod akustisk kobledede ører, der lynhurtigt kunne lokalisere lyde fra forskellige retninger. Siden er der sket en isolation, sandsynligvis for at kunne beskytte mod støj udefra. Når vi tygger mad, ville det

larne ekstremt, hvis vi ikke lukkede mellemøret, og lyden fra trommehinden ville stå og pulser ind under vejtrækningen.

Har tabt retningshørelsen

Der er altså en god grund til, at vi mennesker isolerer ørerne, men det betyder samtidig, at vi med tiden har tabt retningskarakteristikken, som firbenene altså er verdensmestre i.

– Fordi vore forfædre mistede koblingen mellem de to ører, måtte vi benytte os af en mængde neurale processer i stedet. De her fyre kan klare sig uden, fordi de stadig har direktionaltiteten, forklarer Jakob Christensen-Dalsgaard.

Trommehinden udviklede sig på samme måde hos frøer, skildpadder, firben, krokodiller, pattedyr og fugle selv om det er forskellige arter, det man kalder 'konvergent evolution'. Hvis noget er rigtig smart biologisk set dukker det nemlig op flere gange. Mellemøreknoglen, der svarer til stigbøjlen i vores øregang, kommer fra samme stamfar hos alle dyrearterne. Man mener, at dens oprindelige funktion var at stive kraniet af og holde på vejtrækningsrøret. Mellemøreknoglen er derfor i den helt rigtige position til, at der kan dannes et fungerende øre, samtidig med at trommehinden opstår. Der går imidlertid et godt stykke tid fra vi er landlevnede til vi udvikler selve trommehindeøret, faktisk par hundrede millioner år.

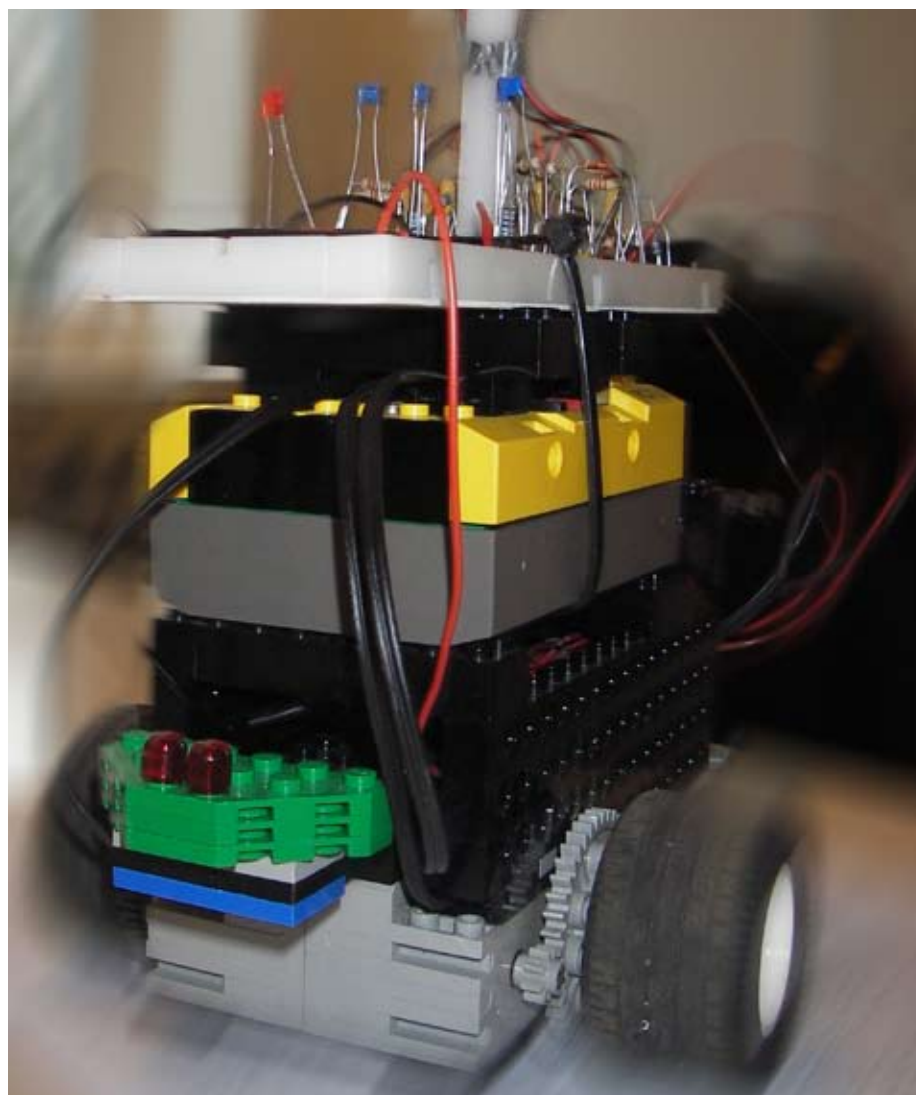
– Det er lidt i modsætning til, hvad man plejer at se i lærebøgerne, som kobler trommehindeøret sammen med landtilpasningen. Vi forestiller os, at vore tidligste forfædre må have haft en eller anden form for hørelse, selv om de ikke havde trommehinder, nemlig benledning, hvor lyden ledes via knoglerne og kraniet til det indre øre, mener Jakob Christensen-Dalsgaard.

Samme grundprincip i hørelsen

Nulevende hvirveldyr som frøer og firben har bibeholdt dele af det oprindelige system. Så snart man kommer længere ind i centralnervesystemet, er der ikke så stor forskel på firbenets og menneskets høresystem.

– Selv om de to systemer umiddelbart ser forskellige ud, er hørelsen opbygget på stort set samme måde.

Men vi mennesker kan høre højere frekvenser end firbenene kan, og er måske også lidt mere sensitive. Vi er nødt til at erstatte dét, der foregår akustisk på trommehinden, ved en neural behandling af tids- og intensitetsforskelle. Firbenet har en stærkere retningshørelse end den menneskelige, og vores idé er, at fordi ørerne er så retningsbestemte, behøver nervesystemet ikke gøre så

Modellen er implementeret i denne lille robot: to mikrofoner på toppen simulerer de to ører på firbenet. Forstærkerne sender output til to motorer, som via en lille computer kan beregne signalerne. Mikrofonerne der simulerer firbenets hørelse er de samme som benyttes til høreapparater.

CV

Jakob Christensen-Dalsgaard CV:

Født 1961

Ph.d. i biologi 1990

1993-98 Forskningsadjunkt på Center for lydkommunikation, Biologisk Institut Odense

1999-2009 Lektor i neurobiologi og lydkommunikation, Biologisk Institut Odense

Medlem af Society for Neuroethologi
Medlem af International Society for Neuroethologi

Medlem af Association for Research in Otorhinolaryngology

Bestyrelsesmedlem i

Danavox' jubilæumsfond

Afhandlingerne 'Directionality of the Lizard ear' 2005 med Geoffrey Manley og 'Evolution of sensory novelty: Tympanic ears and the associated neural processing' 2008 med Catherine Carr, neurofysiolog Maryland.

meget. Den neurale proces er meget simpel, fordi retningsbestemmelsen allerede indfinder sig ved deres trommehinde, siger Jakob Christensen-Dalsgaard, som ved at studere nulevende dyrs fællestræk kan få en idé om, hvordan den fælles stamform i hørelsen så ud:

Andre dyr

– Vi er i gang med nogle grundlæggende evolutionssammenligninger. Jeg studerede skildpadder i sommer. Vi har set på lungefisk, og vi skal sandsynligvis undersøge nogle salamandere, fortæller Jakob Christensen-Dalsgaard.

Tidligere er der ingen andre forskere, der har undersøgt krybdyrs retningshørelse. Jakob Christensen-Dalsgaard var ved at skrive et kapitel om retningshørelse hos frøer, fugle og krybdyr.

– Frøerne mente jeg, jeg havde rimelig tjek på, men der fandtes ikke noget på krybdyrene, fortæller Jakob Christensen-Dalsgaard, der begyndte at lave målinger sammen med biologen Geoffrey Manley fra München.

Grundforskning

– Vi havde ingen idé om, hvordan det ville se ud. Så vi blev rimelig overraskede over, at princippet var så flot, fortæller Jakob Christensen-Dalsgaard.

– Det er ren grundforskning. Men i modsætning til, hvad folk normalt tror, er der ikke en lang vej fra grundforskning til anvendt forskning. Det er noget man ret umiddelbart kan se anvendelserne i, nemlig robotten, som vi arbejder på at videreudvikle og sofistikere. Robotten var fra min side tænkt som grundforskning, hvor man kan teste nogle modeller for hørelse. Vi begyndte med trommehinden, og vi har undersøgt den første hørenerve og det første kerneområde.

Info

- De firbenede hvirveldyr opstår for cirka 340 millioner år siden. De har ingen trommehinder men opfanger lyd vibrationer via knogler. Evolutionen af trommehinden opstår for cirka 200 millioner år siden.
- Retningshørelsen opstår ved akustisk kobling mellem de to trommehinder og interaktionen mellem trommehindens lydkomponenter.

Stadig et mysterium

Men selv om man har opdaget, hvordan de registrerer lyd, er det stadig lidt af et mysterium, hvad firben og øgler egentlig anvender deres hørelse til.

– Det er nemmere at forstå hos frøer, fordi de har deres 'kald', men øglerne er lidt af et mysterium, siger Jakob Christensen-Dalsgaard.

Næste spørgsmål forskerne skal undersøge er derfor, hvad der sker fra det øjeblik, lyden kommer ind og hvad der derefter foregår længere oppe i midthjernen til firbenet drejer sig.

– Der går et stykke tid, før vi er der. En af de udestående ting hos firbenene er deres adfærd. Hvis vi kan få ressourcer til det, skal vi ud og studere firbenenes egentlige adfærd i naturen, siger Jakob Christensen-Dalsgaard og tilføjer:

– Jeg tror ikke, vi skal fokusere så meget på selve lyd-kommunikationen men snarere generelt på hørelse. Hvis jeg skal føre det over på menne-

Turister har også høreproblemer

Høreforeningen har opfordret de danske turistkontorer til at uddele stikord på guidede rundture.

AF IRENE SCHARBAU

Det var nogle af Høreforeningens medlemmer, der kom på ideen. Hvorfor udleverer arrangørerne ikke stikord, når der er guidede rundture eller rundvisninger for danske og udenlandske turister.

– Der er jo mange, der har høreproblemer. Og det er en rigtig god hjælp. Hørehæmmede vil få et meget større udbytte af guidede byture, havnerundfarter o.lign., hvis der udleveres et manuskript for turen til dem, som de kan følge med i undervejs. Man kan evt. fremstille et lamineret manuskript, som den hørehæmmede så kan levere tilbage efter endt tur, siger medlem af foreningens tilgængelighedsudvalg, Carsten Hussing.

Han har selv haft glæde af stikord på en tur sidste sommer. Så han skrev et brev til formanden for foreningen af Danske Turistchefer, som gerne ville foreslå en sådan ordning i sit nyhedsbrev.

Siden er Samvirkende Danske Turistforeninger blevet kontaktet, og vi har fået et læserbrev i deres nyhedsblad.

– Skal man på guidede ture, er det derfor en god idé at spørge om stikord findes på papir, siger Carsten Hussing.

I Allerød, hvor han bor, har Handicaprådet været med til at arrangere en dag for kommunens pensionister.

– Arrangementet begyndte med en rundtur i vores egen kommune. Vore fem

guider kom fra lokalhistorisk forening og -arkiv. De havde alle en kortfattet beskrivelse af turen, således at alle pensionister fik de samme oplysninger. På turen bestod det skriftlige materiale af to A4-sider med stikord. Disse sider blev kopieret, lamineret og udlånt til de hørehæmmede, der måtte ønske hjælp til at forstå turen bedre. Det viste sig, at i min bus var jeg den eneste, der havde behovet. Jeg kan dog nævne, at det var en meget stor hjælp og et godt supplement til det talte via højttalerne., fortæller Carsten Hussing.

Han fik mod på at spørge andre steder, da han i sommer var på ferie ved Rebild Bakker. På parkeringspladsen ved bakkerne kunne man komme med en dobbeltdækkerbus rundt i området med guide.

– Her spurgte jeg, om det var muligt at låne manuskriptet til turen, da jeg er hørehæmmede. Guiden fra lokalhistorisk forening i Rebild syntes, det var en rigtig god idé, men den danske udgave skulle han jo selv bruge, så jeg lånte den engelske version. Også her var det en rigtig stor hjælp, der gjorde, at jeg fik betydelig mere ud af turen, end jeg plejer på sådanne ture. En god idé, der giver et stort udbytte med et minimum af indsats, da jeg er af den opfattelse, at manuskripterne eksisterer i forvejen, lyder det fra Carsten Hussing.

Hoteller

I øvrigt har en lang række hoteller og turistattraktioner efterhånden fundet ud af, at det er godt at være handicapvenlig.

Bl.a. introducerede Scandic-kæden sidste år teleslynger i skrankerne og udlån af vibratorvækkeure.

Flere tusind steder er blevet mærket som tilgængelige for handicappede.

sker, er dét at have et hørehandicap jo ikke kun et handicap, fordi man ikke kan høre, hvad folk generelt snakker om. Det er også et handicap fordi man ikke kan høre, om der kommer biler bagved én på gaden. Så der er mange andre funktioner af hørelse end bare lydkommunikation. Krybdyrene må have udviklet en hørelse, fordi det generelt er en god egenskab at kunne reagere på forskellige ting, der sker omkring én, som man ikke nødvendigvis kan se.

Kan hjælpe teknologien

Ud over at opdagelsen giver indsigt i retningshørelsen og den menneskelige evolution, kan studiet af firbenet give idéer til fremtidig høreapparatsteknologi.

– Det klassiske problem, mange med høretab klager over, er at forstå tale når flere snakker sammen, og hvis man kan hjælpe med at finde retningen til den talende, kan man bedre koncentrere sig om én stemme. Det kan også være, man kan bruge en lydlokaliserende robot til at give et signal om, at noget nærmer sig og fra hvilken retning. Det vil forudsætte flere års videreudvikling, men det er bestemt et område, vi er interesserede i at gå ind i, slutter Jakob, Christensen-Dalsgaard.

En stolt Claus Bach er netop ankommet med LPS-5

Nu er den her

Nokia halsteleslynge LPS-5

Jeg fik den fem dage før deadline kl. 16,23. – Den blev bragt direkte til min bopæl. Det var ikke med post men af selve Nokia Academy Master Trainer Claus Bach fra NOKIA Danmark.

Claus Bach havde for længe siden lovet, at jeg ville få det første eksemplar af den nye NOKIA LPS-5 halsteleslynge, der kom til Danmark.

Det her var faktisk det første testeksemplar.

Hvornår begynder markedsføringen?

Det er snart et halvt år siden, Nokia udsendte de første meddelelser om LPS-5. Det har givet anledning til mange henvendelser fra læsere, der var interesseret i at få mere at vide om produktet, og hvor det kunne købes.

Jeg fik dengang oplyst, at LPS-5 blev lanceret i Danmark første kvartal 2009.

Det kom ikke til at passe, men nu skulle det være ganske vist: midten af april (uge 16).

Normalt vil jeg gerne have længere tid til afprøvning og til at drøfte erfaringer med en bruger, der har haft produktet i en periode.

Dette princip fraviges denne gang, fordi der er så mange, der har tilkendegivet, at de venter på netop den nye NOKIA LPS-5 halsteleslynge. Det er da også sjovt at føle sig på ”nyhedsredaktionen”.

Hvorfor så interessant?

Rigtig mange brugere af høreteknik har været glade for NOKIAS halsteleslynger.

Tekniksiden kan ikke tages som udtryk for foreningens officielle holdning. Skriv eller ring til Erik Bach. Spørgsmål er også velkomne. Adresse: Postboks 62, 7190 Billund. Tlf. 75 33 15 43 efter kl. 19 mail: ebb@posts.tele.dk

NOKIA var de første, der lancerede en halsteleslynge, der kunne benyttes sammen med NOKIA mobiltelefon. Den første hed LPS-1. Siden kom LPS-2, LPS-3, LPS-4 og nu altså LPS-5.

Jeg har brugt de fire første. For mange af os har NOKIA halsteleslyngerne været betingelsen for at kunne benytte mobiltelefon. Det fortjener NOKIA en rytterstatue for.

Hvad kan LPS-5?

Jeg havde lovet Claus et bid brød efter hans lange køretur. Men inden kniv og gaffel skulle jeg se produktet. Fire minutter efter ankomsten havde vi den første telefonsamtale igennem.

Det var helt fra starten en god oplevelse. Det var problemfrit at parre mobiltelefonen med NOKIA LPS-5.

Lyden var rigtig god. Der var overskud af styrke. Med kontakter på siden af LPS-5 er det muligt at regulere lydstyrken.

Min tekniklegekammerat

Fire ører hører mere end to. Min tekniklegekammerat, Søren Petersen fra Vorbasse, ville gerne se og høre med. Der blev lavet en række eksperimenter. De dannede baggrund for nedenstående konstateringer. Vi var enige om, at NOKIA har fortjent endnu en rytterstatue.

Et heldigt indfald

Produktudviklerne hos NOKIA havde et heldigt øjeblik, da de anbragte og af-skærmede den diode, der sender vigtige informationer til brugeren. Dioden kan kun ses af brugeren.

Brugervejledning:

Jeg finder en god brugervejledning lige så vigtig som selve produktet.

I dette tilfælde var der af gode grunde ikke en trykt brugervejledning.

Men ud fra Claus Bachs udtalelser vil der blive en særdeles grundig dansk vejledning.

Konstateringer som måske (forhåbentligt) er rettet på den endelige udgave:

1. "vvvaaaakkk" lyd

Når der på LPS-5 reguleres på lydstyrken, kan den, man taler med, høre en irriterende "vvvaaaakkk" lyd. Et "vvvaaaakkk" for hver trin, der reguleres.

Jeg håber, det rettes i den endelige udgave.

2. MP3 fra mobiltelefon.

Ja, men lydstyrken kan ikke reguleres. Den er for svag.

Claus Bach: "Der bliver mulighed for at regulere lydstyrken."

3. Radio fra mobiltelefon.

Mobiltelefon med FM radio skal bruge en antenne for at kunne fungere som FM-radio.

Normalt hørende benytter hovedtelefon. Ledningen til hovedtelefonen fungerer som antenne. Når der benyttes Bluetooth, er der ingen ledning, der kan fungere som antenne. Jeg har fået tilsendt hovedtelefoner for at prøve, om der så kan høres radio via Bluetooth sendt til LPS-5. Det kan jeg ikke få til at virke. Telefonen er åbenbart af den opfattelse, at når der er tilsluttet hovedtelefoner, så skal der ikke også sendes Bluetooth signal.

Vigtigt:

Høreapparaterne skal være forsynet med telespole og kunne indstilles på M, T og M+T.

Mobiltelefon skal være forsynet med Bluetooth.

Fakta

Produkt: NOKIA

LPS-5 halsteleslynge.

1. LPS-5 kan trådløst modtage Bluetooth signal fra mobiltelefon. Signalet videresendes trådløst til høreapparaternes telespole.
2. LPS-5 er forsynet med en kontakt, der ved påvirkning accepterer telefonopkald.
3. LPS-5 kan også modtage signal fra andre Bluetooth sendere. F.eks. Motorola DC 800 (omtalt i sidste nr. af Hørelsen)
4. LPS-5 har en kraftig vibrator, der vibrerer, når der er opkald.
5. Hvis du lytter til mobiltelefons MP3 afspiller, og der kommer opkald, eller du selv foretager opkald, skiftes der automatisk til telefon.
6. Hvis LPS-5 taber kontakt med mobiltelefon, typisk på grund af for lang afstand mellem mobiltelefon og LPS-5, vil vibration, diodeblink og signal i høreapparaterne indikere, at der ikke er forbindelse til mobiltelefon. Der kommer gentagne "klageråb". Det lyder som en forladt baby.
7. En diode med flere farver signalerer opladning, slut på opladning, opkald og parring. Dioden er genialt anbragt, så kun brugeren kan se den.
8. Når du bruger halsteleslyngen i bil, kan der i nogle biler være generende elektromagnetisk støj. Elektromagnetisk støj kan også forekomme andre steder.
9. Hvor LPS-5 kan købes:
I telebutikker og firmaer, der handler med høreteknik. Spørg din sædvanlige leverandør af høreteknik
10. Pris ca. 1.100,- inkl. moms
11. Hjælpemiddel: Produktet er seriøst og i en prisklasse, hvor det er relevant for brugere af høreteknik, der har behov, at få produktet jf. serviceloven.

LPS-5

Dioden: Afskærmet, så den kun kan ses af brugeren.

Nissen fremstod ikke som dum

I det første nummer af Hørelsen i år, der blev udgivet i januar, var der skrevet en lille artikel, hvori "Mikkel og Guld-kortet" blev kritiseret. Jeg er ganske uenig med måden, I ser humoren på, så derfor vil jeg gerne dele min mening med jer. TV 2 har ikke fået Høvlebænk til at fremstå som den dumme nisse. Tør jeg sige tværtimod? Vi er kommet til at holde af de tre nisser, og vi kender dem nu ud og ind. På det grundlag er jeg sikker på, at der ikke er nogen, der vil karakterisere Høvlebænk som dum, bare fordi han altid hørte forkert. Nis Gammelbo, der var den sure, er ham, vi skal kalde dum. Han satte en stopper for gode planer, som de to andre nisser i selskab med Mikkel fandt på. Ja, vi grinede hver gang, Høvlebænk hørte forkert, og ja, vi grinede hver gang, Gammelbo råbte ad ham. Men hvem siger, at vi var enige med den sure, gamle nisse? Jeg er en pige på seksten år, som bruger høreapparat, og jeg fulgte med i TV 2s julekalender så godt, som jeg nu kunne. Det gjorde de fleste af mine venner også. Når vi omtaler Høvlebænk er det altid med ordene "ham den søde og døve, der laver guldkortene".

Jeg mener dog samtidig, at der ikke er noget galt med at blive lavet lidt sjov med, når man har nedsat hørelse. Der kan ofte opstå sjove situationer. Jeg bliver drillet naturligt i min familie; "sidder du på ledningen?" kan svaret lyde, hvis jeg beder om at få gentaget spørgsmålet, mine søstre begynder sommetider at snakke lavt, som om jeg er stokdøv, eller hvis brødristerens kimen skærer gennem køkkenet: "Av, den gik lige i høreapparatet!" Også mine venner i skolen siger sommetider noget som: "Skrup op for apparatet!" Og jeg er overbevist om, at det har fået mig til at være mere afslappet med mit handicap. Hvorfor gå og være flov over det, når man kan le lidt af de vitser, som andre laver, så længe der ikke er tale om mobning. Og hvis nogen mener, at de døve er uintelligente, tror jeg ikke, det er fordi, de har fulgt med i TV 2's julekalender. Så er det fordi, de ikke ved bedre. Men jeg har endnu ikke hørt om nogen, der, efter jeg har fået en opgave tilbage, har tænkt: "12? Hvordan kan det lade sig gøre? Hun er jo døv!"

*Katrine Søndergaard
Risskov*

Nekrolog

Formanden for Kalundborg afdeling, Rosa Abrahamsen, er død på Kalundborg sygehus den 10. februar.

Rosa var med til at starte Kalundborg Kredsen og var dens formand indtil hendes død.

Rosa var for mig en god veninde og sparringspartner. Vi talte tit i telefon, så længe Rosa kunne holde til det. Vi talte om Høreforeningen, og vi talte om sorger og glæder. Rosa gjorde et godt stykke arbejde for "hendes" medlemmer og prøvede at give dem nogle gode oplevelser.

Rosa var meget glad for det tætte forhold, hun havde til vennerne og ikke mindst til sine børn.

Jeg vil savne Rosa meget for hendes lune og gode humør trods sygdom.

En ildsæl er ikke mere, og hun efterlader os, der kendte hende, med en stor tomhed.

Æret være Rosas minde

*Kirsten Terp Hansen,
Nykøbing Sjælland*

Formand i Odsherred lokalafdeling.

En god, lille oplevelse med skrivetolk

Jeg er CI-opereret med godt resultat, men har været gennem hele turen som hørehæmmet/døvbleven. Jeg har en kommentar til artiklen "Vi skal hjælpe de døvblevne med det samme". Trine siger at TSK er mindre opmærksomhedsskabende end skrivetolk. Helt enig – men! Jeg vil gerne fortælle om en episode i mit liv som hørehæmmet.

Min svigerfar havde fået alzheimersdemens, og derfor var vi blevet

tilbudt et kursusforløb for pårørende på Esbjerg sygehus. Jeg havde bestilt og fået bevilget skrivetolk til hele forløbet, og vel blev det bemærket, men det var jo en nødvendighed for mig, som en krykke for et brækket ben!

Vi var ikke nået langt ind i første foredrag, før en tilhører bad overlægen tale lidt højere – men det kunne altså ikke lade sig gøre!

Så jeg tilbød at vedkommende kunne komme over og sidde ved siden af mig. Efter første pause sad vi fast fire personer omkring min skrivetolk. Så her var altså tre mennesker, der fandt ud af, at de måske nok var ved at tilhøre gruppen af hørehæmmede, men også fik set, hvad der er af hjælpemidler!

*Med venlig hilsen
Anne-Mette Larsen*

Manglende teleslynge

Jeg var lørdag 28. februar med en gruppe til rundvisning i operahuset og bag efter til forestillingen "Den glade Enke". Begge dele var en rigtig spændende oplevelse. Jeg fik under rundvisningen en klar fornemmelse af hvor meget, der er gjort for at den rigtige lyd når frem til tilskueren og det er derfor jeg skriver.

Der var rigtig god lyd, når der blev sunget men jeg kunne ikke skelne ordene, når der blev talt i stedet for sunget. Jeg er nemlig hørehæmmet og bruger derfor nogle rimelig avancerede apparater fra Oticon, som jeg trykkede over på teleslynge, hver gang der blev talt, men det var ikke nogen god oplevelse.

For det første lød lyden som om den var optaget i en metalboks, for det andet virkede den kun ganske få minutter ad gangen, lyden kom og gik. Til forestillingen samme aften har der formodentlig været andre hørehæmmede, som ikke "klager" og det skyldes formodentlig, at de har resigneret, for det er ikke et ualmindeligt problem, at teleslynger ikke virker efter hensigten, men jeg synes det er synd når der netop er gjort så meget for lyden, at den sidste lille gruppe ikke også får gavn af det.

Jeg vil så lige tilføje, at for mit eget vedkommende havde jeg slet ikke haft brug for teleslyngen, hvis blot talen også kunne læses på tekstskræmen også selv om det var dansk, der blev talt.

Jeg vil gerne pointere, at dette ikke er tænkt som en klage, men et forsøg på at hjælpe operaen til at blive helt perfekt, da jeg går ud fra det kun er personer med høreapparat, der kan afgøre om en teleslynge virker som den skal.

Måske var det en ide at samarbejde med Høreforeningen. Jeg sender denne mail til dem også.

Mvh Birgit Olsen
Thisted

Skuespilhusets tele-slynge

Iris Nørlund Troelsen, Sunds, skriver i Hørelsen 3/2009 om problemer med teleslynge i Skuespilhuset.

Under mit første besøg i Skuespilhuset, dvs. før jul 2008, var jeg ikke orienteret om, hvor garderoben var. Jeg fik af en af en kontrollører at vide, at den var midt i huset, og at det var den eneste garderobe, der var.

Ved selve indgangen til Portscenen så jeg, at der også var garderobe lige uden for denne indgangen. Der blev jeg også opmærksom på et opslag om lån af te-

leslynge. Man skulle blot henvende sig i Informationen. Det gjorde jeg, og fik mod kvittering udleveret en IR Sennheiser modtager. Den virkede som ønsket.

Man kunne ønske, at personalet var bedre orienteret om forholdene i Skuespilhuset.

Med venlig hilsen

C. Brandt.

3650 Ølstykke

Den tværfaglige sundhedsklinik i Allerød

Når vi ikke kan komme til dem, må de komme til os! I februar havde Allerød/Hillerød Lokalforening besøg af Eva Brix og Dorthe Andresen fra Den Tværfaglige Sundhedsklinik/House of Hearing. Arrangementet blev afviklet på Allerød Bibliotek, og der kom ca. 25 medlemmer. Aftenen gav et fint indblik i, hvordan klinikken arbejder med, at vi hørehandicappede kan blive bedre til at leve med vores handicap. De ansatte og de mange frivillige gør en stor og

prisværdig indsats. Ved vores arrangement i Allerød fik vi gode oplæg fra Eva og Dorthe, og vi fik også lejlighed til at mærke på egen krop, hvordan der arbejdes i klinikken. Bl.a. gennemgik nogle af deltagerne øvelser i at lære at lytte for at optræne hørelsen. Det er rart at vide, at der er hjælp at hente når behovet opstår.

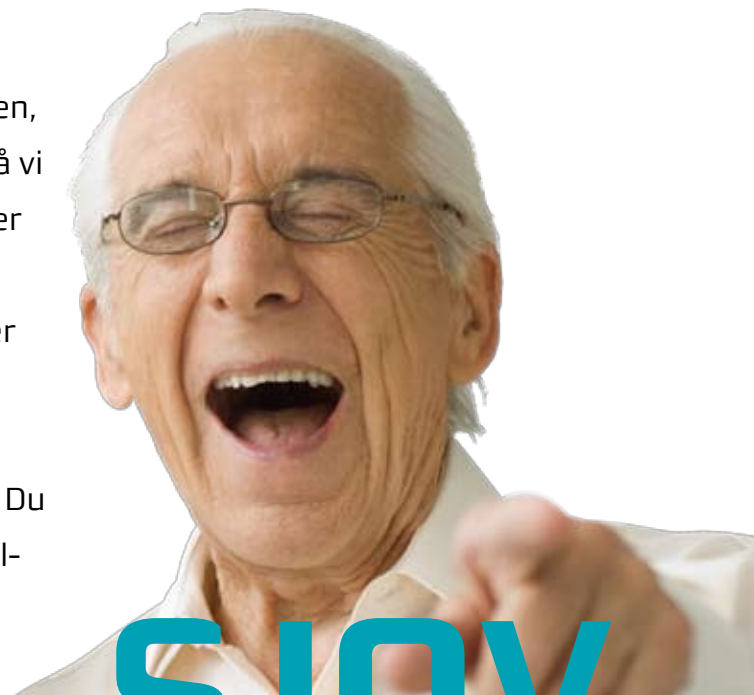
Marianne Wolff Bøtcher
Allerød/Hillerød lokalforening

Morsomheder om høreproblemer udstiller ofte personen, som hører dårligt som et fjols eller ligefrem dum. Det så vi bl.a. i TV2s julekalender, hvor nissen med høreproblemer var skyld i, at hele verden gik amok med guldkort.

Men indimellem kommer der også vittigheder, som giver lidt positivt til billedet af den hørehæmmede eller kan skabe eftertænkksomhed.

Nogle af hørelsens læsere har indsendt nedenstående. Du er velkommen til at sende andre vittigheder ind på hoerelsen@hoeforeningen.dk

Høreproblemer og SJOV

Min kone hører dårligt

– Jeg tror min kone er ved at blive døv, siger manden til lægen, men hun vil ikke være ved det.

– Har du et godt råd?

– Ja, prøv med denne lille test.

Stå lidt fra hende og stil et spørgsmål. Hvis hun ikke svarer så gå lidt tættere på og gentag spørgsmålet. Sådan bliver du ved, indtil hun svarer.

Derved kan du finde ud af, hvor godt hun hører.

Manden går hjem, stiller sig lidt borte fra konen og spørger:

– Hvad skal vi have til middag?

Intet svar.

Han går tættere på og gentager spørgsmålet.

Stadig intet svar.

Sådan bliver han ved, indtil han står helt tæt på hende.

Så svarer hun endelig med høj røst:

– For 117. gang, vi skal have bøf!

Skøre Monty Python

Hvis man synes, de gamle Monty Python er sjove, er der også en sketch, som hedder: I would like to buy a hearing aid. Se: <http://www.youtube.com/watch?v=T7UqhDs8zj4>

Umage

En ældre herre skulle have et høreapparat og begav sig derfor ind i en specialforretning.

Ekspedienten: ”Vi har høreapparater fra 50.000 kr og ned til 6 kr”

– Hvad er forskellen så?, spurgte manden.

– Det til 50.000 kr. kan oversætte tre forskellige sprog, forklarede ekspedienten.

– Manden spurgte:

– Hvad med det til 6 kroner, hvad kan det så?”

– Jo, forklarede ekspedienten, – det kan sådan set slet ikke noget, men hvis de putter proppen i øret og snoren i brystlommen, vil De blive forbavset over, hvor stor umage folk gør sig for, at De forstår dem.

Mirakel-apparatet

Karl var mere eller mindre døv, da han besluttede sig for at gå til lægen, som straks sørgede for, at han fik det bedste høreapparat, der kunne opdrives. Det var lille, det var effektivt, og hans tjavsede hår skjulte helt, at han gik med det. Efter nogen tid kom han igen op til lægen, som spurgte til hans velbefindende.

– Jeg har aldrig haft det bedre. Det er næsten et mirakel. Jeg kan høre alt, hvad man siger, nu.

– Det må da være en stor lettelse for Deres familie og Deres venner, sagde lægen glad.

– Ja, se det tror jeg nu ikke. De ved ikke, at jeg har det. Og jeg har allerede ændret mit testamente fire gange.

ET HØREAPPARAT, DER IKKE LIGNER DE ANDRE

*Rigtig størrelse

Alternativet til traditionelle høreapparater

be by ReSound™ er anderledes. Virkelig anderledes. Det er det første (og eneste) høreapparat i en helt ny kategori, som vi kalder for Invisible Open Technology (IOT).

Derfor ligner be by ReSound ikke andre høreapparater, det bæres ikke som andre høreapparater, og det syner ikke som andre høreapparater.

www.beyresound.dk

be
BY RESOUND™

Deadline for majnummeret 2009: D. 31.marts 2009. Indlæg skal sendes på SKEMA til aktivitet@hoereforeningen.dk eller pr. post.

HB-medlemmer:

Svend P. Kristensen, Klitgårdsvej 1, 9240 Nibe, tlf. 98350325
Jens Troidahl, Østergade 28, 9690 Fjerritslev, tlf. 98212262 email: jens@troidahl.dk
Keld Hansen, Emmersbækvej 32, 9850 Hirtshals, tlf. 98941619
e-mail: kello@ofir.dk
Emanuel Pechüle-Christensen Engen 2, 7770 Vestervig, tlf. 97941033, email: emanuel@mail.dk

Høreforeningen – lokalafdelinger

BRØNDERSLEV
Formand: Ib Hansen, Lindenvsvej 40, 9330 Dronninglund, tlf. 98843682, e-mail: lind40@stofanet.dk

FREDERIKSHAVN
Formand: Jørgen S. Hansen, Skræddervej 19, Gærum, 9900 Frederikshavn, tlf. 98486475

► Mandag d. 13. april, kl. 10 i Åsted Kirke, Lendumvej 65, Åsted afholdes gudstjeneste med særlige hørehensyn. Der vil være tekstning, teleslynge og trykt prædiken. Gudstjenesten afholdes af kontaktpæst Søren Colding Thaysen og landspræst Søren Skov Johansen. Frokost i præstegården á kr. 25. Tilmelding til frokosten og gratis transport på tlf. 98484118 eller til formanden.

► Torsdag d. 30. april, kl. 15 – 17 på Skagens Sømandshjem, Østre Strandvej 2, afholdes foredrag om høretekniske hjælpemidler ved Palle Sørensen, salgschef hos Phonic Ear. Der vil være kaffe/te, kringler og lagkage. Alle er velkomne. Pris for medlemmer 35 kr. Ikke medlemmer 52 kr.

Tilmelding til formanden. Skrivetolk og teleslynge forefindes.

HJØRRING

Formand: Keld Hansen, Emmersbækvej 32, 9850 Hirtshals, tlf. 98941619
e-mail: kello@ofir.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet. Forsamlingsbygningen, Østergade 9 i Hjørring.
► Onsdag d. 8. april, kl. 15 – 17 er der demonstration af forskellige teleslyngetyper. Vi kan oplyse ventetider på høreapparater, offentlig og privat. Udlån af teleslynge, FM-udstyr m.m. Du kan også komme med forslag til nye aktiviteter.

JAMMERBUGT

Formand: Jens Troidahl, Østergade 28, 9690 Fjerritslev, tlf. 98212262, e-mail: jens@troidahl.dk

MARIAGER FJORD

Formand: Søren Mathiasen, Ålborgvej 40, 9560 Hadsund, tlf. 98575096, e-mail: Mathiasen-praest@privat.dk
► Onsdag d. 15. april, kl. 19 i Hobro Kirkecenter afholdes humoristisk foredrag af sognepræst og kontaktperson for hørehæmmede Anders Bonde fra Lyngå ved Hadsten. Emnet er "alder og dårlig hørelse". Kaffebord á kr. 25. Teleslynge og skrivetolk. Alle er velkomne.

MORSØ

Formand: Jens Peder Dalgaard, Enghavevej 8, 7900 Nykøbing Mors, tlf. 97725290, e-mail: j.p.dalgaard@vip.cybercity.dk
► Den første onsdag i hver måned fra kl. 10 - 12 i Sundhedscenter Limfjorden, Strandparken 48, 2. Nyk. M. inviterer vi til en snak om Høreforeningen, høreproblemer, hjælpemidler eller andet vedr. hørelsen.

REBILD

Formand: Helmuth Jørgensen, Hjedsbækvej 473, 9541 Suldrup, tlf. 98653047

THISTED

Formand: Aase Jensen, Nørregade 51, st. th., 7700 Thisted, tlf. 97921894
Fast mødested, når andet ikke er angivet.: Aktivitetsstedet HOPLA, Vestervigvej 112, Bedsted.
► Fredag d. 17. april, kl. 10.30 – 12.30 på VUC, Jernbanegade 21, Hurup vil hørepedagog Tommy Rosensberg og høreomsorgshjælper Anni Bovbjerg samt repræsentanter fra Thisted lokalafdeling være til stede til en snak om hjælpemidler og den nye teleslynge. Lokalfdelingen er vært ved en kop kaffe og et rundstykke.

VESTHIMMERLAND

Formand: Richard Rudbæk, Aalborgvej 37 B, Hornum, 9600 Aars, tlf. 96983111, e-mail: rr@imri.dk

AALBORG

Formand: Svend P. Kristensen, Klitgårdsvej 1, 9240 Nibe, tlf. 98350325, e-mail: s.p.kristensen@mail.dk.
► Mandag d. 27. april, kl. 19 i Kirkecentret, Kappelvej 2, 9400 Nørresundby afholdes møde ved Henrik Ellesø om mæniere og tinnitus. Tilmelding senest mandag d. 20. april til formanden eller Hans Jørgen på tlf. 20241928.

Høreforeningen – Kontaktpersoner – Klubber

Hørehæmmede Børns Forældre

Kontakt: Kenneth Holmager, Terpsvej 12, 9440 Åbybro, tlf. 98243839, e-mail: holmager@mil.dk

HB-medlemmer:

Jens Præstegård, Mejsevej 15, Øster Snede, 8723 Løsning, tlf. 75893356, e-mail: jkp11@os.dk
Sanne Lauridsen, Engdraget 27A, 8381

Tilst, tlf. 86243345, e-mail: aarhus@hoereforeningen.dk
Preben Fruelund, Æblerosevej 27, 8500 Grenaa, tlf. 86300479 e-mail: prebencooper@tiscali.dk
Bjarne Dueholm, Mosevænget 5, 7330 Brande, tlf. 97180530, mobiltlf. 23715130, e-mail: bjarne.dueholm@mail.tele.dk

Høreforeningen – lokalafdelinger

HEDENSTED

Formand: Jens Præstegård, Mejsevej 15, Øster Snede, 8723 Løsning, tlf. 75893356, e-mail: jkp11@os.dk

HERNING

Formand: Elisabeth Frølund Kjærgaard, Fenrisvej 4, 7400 Herning, tlf. 97120478

HOLSTEBRO

Formand: Gunnar Kristensen, Kopperupvej 95, Mejrup, 7500 Holstebro, tlf. 97428613, e-mail: gunnar.kristensen@mnbv.net
Fast mødested, når andet ikke er angivet.: Laden, Brogårdsvej 4 i Holstebro.
► Torsdag d. 23. april, kl. 13.30 afholder vi rundvisning på Nørre Vosborg. Der vil blive serveret kaffe og brød. Vi kører fra Toftegade kl. 12.45. Pris 100 kr. Tilmelding senest tirsdag d. 21. april til Inga på tlf. 97429120 eller til Petra på tlf. 97422594.

HORSENS

Formand: Thøger Jeppesen, Vestervænget 5A, Tvingstrup 8700 Horsens, tlf. 75667116, e-mail: tb_jeppesen@mail.tele.dk
IKAST-BRANDE
Formand: Bjarne Dueholm Mosevænget 5, 7330 Brande, tlf. 97180530, e-mail: bjarne.dueholm@mail.tele.dk

LEMVIG

Formand: Annelise Lund Pedersen, Toldbodgade 5, 2., 7620 Lemvig, tlf. 97823399
► Fredag d. 17. april, kl. 15 – 17 på Museet for Re-

ligiøs Kunst, Strandvejen 13, Lemvig afholder vi rundvisning i forbindelse med Dronning Margrethes udstilling. Efter rundvisningen serveres kaffe. Alle er velkomne.

NORDDJURS

Formand: Erling Jensen, Klitbovænget 11, 8963 Auning, tlf. 86484474, e-mail: klibo@elromail.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Kulturhuset /pavillon, Kærvej i Grenå.
► Tirsdag d. 21. april, kl. 19 – ca. 21 slutter vi vintersæsonen af med Flemming Både fra Århus. Det vil være en aften med røverhistorier fra Rold skov, humoristisk sang og nogle af Flemming Bådes egne sange. Der serveres kaffe til 30 kr. Der vil være teleslynge og skrivetolk. Tag gerne venner og bekendte med. Alle er velkomne. Tilmelding til formanden.

ODDER

Formand: Pt. ingen.

RANDERS

Formand: Svend Aage Busk, Mariagervej 1 A, 2. th., 8900 Randers C, tlf. 86425244, træffes bedst formiddag, e-mail: sv.aa.busk@oncable.dk
Fast mødested, når andet ikke er angivet: Randers Fritidscenter, Vestergade 15, 8900 Randers C Derudover Caféen Sundhedscentret, Vestervold, 8900 Randers C.
► D. 2. og 4. uge i måneden om torsdagen fra kl. 15 til 18 har vi åben rådgivning i Caféen. Dog ikke i juli og august, og ikke på helledage.
► Torsdag d. 23. april, kl. 19 – 22 er der sang og musik, og en dans for dem der har lyst. Slippers kommer og spiller. Der er elevator og teleslynge. Kaffe 20 kr.

RINGKØBING/SKJERN

Formand: Ole Matthesen, Snebærvej 4, 6950 Ringkøbing, tlf. 97324652, e-mail: olematthesen@webspeed.dk.

SAMSØ

Formand: Grethe Buhr,
Byvejen 21, Haarmark,
8305 Samsø, tlf. 86593267

SILKEBORG

Formand: Kirsten Jensen,
Marsvej 6, Gjessø 8600 Sil-
keborg, tlf. 86820389, e-
mail: ki.jensen@fibermail.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Frivilligcentret,
Vestergade 81 i Silkeborg.
► Den sidste tirsdag i hver
måned, kl. 17 – 18 har vi
Rådgivning for ALLE med
høreproblemer.
► Onsdag d. 1. april, kl. 19 –
ca. 21.30 i Medborgerhuset,
Søvej 3, sal B, Silkeborg afhol-
des foredrag af Lone Hertz
omkring livskvalitet. Arran-
gementet bliver holdt i sam-
arbejde med AOF og andre
foreninger. Pris kr. 50. Tilmel-
ding til AOF tlf. 86812100. Vi
håber på stort fremmøde.

SKANDERBORG

Formand: Preben Larsen,
Rugmarken 13, 8362 Hør-
ning, tlf. 86922669, mobil,
kun SMS: 20 79 19 39
e-mail: preben@larsen.dk

SKIVE

Formand: Stinne Andersen,
Lyngbakken 1, Sdr. Thise,
7870 Roslev, e-mail:
skive@hoereforeningendk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Aktivitetsscen-
tret, Odgårdsvej 15 i Skive.

STRUER

Formand: Jens Kvist, Klø-
venhøj 5, 7600 Struer
tlf. 97865210
► Lørdag d. 18. april kl. 10-13
afholdes Høredag på Engga-
ards Centret, Anlægsvej 6-10
i Struer. Aktører er Center for
Kommunikation, Høreliniken,
Kaj Feldborg samt Høre-
omsorgsassistenten fra Struer
kommune. De rådgiver, de-
monstrerer samt tilbyder vej-
ledende høreprøver. Alle inte-
resserede er velkomne.

SYDDJURS

Formand: Jan Arndt,
Strandvejen 5, 8400 Ebel-
toft, tlf. 86373809,
e-mail: syddjurs@hoerefor-
eningen.dk

VIBORG

Formand: Inge Madsen,
Anemonevej 22, 8850
Bjerringbro, tlf. 86688274
Lokalafdelingsarrangementer
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Oasen, Bro-
gade 5 i Bjerringbro
► Fredag d. 24. april, kl.
13.30 – 16 inviterer vi til en
dag med hjælpemidler af
alle slags for alle kategorier
af handicappede. Alle er
velkomne. Gode tog forbin-
delser til og fra Bjerringbro.
Kaffe/te m. brød kan købes
for 15. kr. Vel mødt.
Derudover
Café Hørelsen Fast mødested
og tid: De Frivilliges Hus, Ve-
strebrogade 1 i Viborg,
► Onsdag i lige uger kl. 15 –
17 og ulige uger kl. 19 – 21 er
vi nogle personer, der har de
samme øre/høreproblemer
som dig, så vi kender lidt til
hvordan du har det. Vi kan
ved snak og forståelse, måske
hjælpe dig til en bedre dag-
ligdag. Vi har kaffe på kan-
den, hvis du kommer forbi.

ÅRHUS

Formand: Sanne Lauridsen,
Engdraget 27a, 8381 Tilst,
tlf. 86243345, e-mail: aar-
hus@hoereforeningen.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Klostergade
37, 8000 Århus C

Klubber og kontaktpersoner

Hørehæmmede Børns Forældre

Kontakt: Vibeke Christen-
sen, Silkeborgvej 65, 8641
Sorring, tlf. 86957296,
mobil: 22927296,
e-mail: kathrinedal@os.dk
Kontakt: Nelly Thorsen,
Ydunsvej 5, 8981 Spentrup,
tlf. 86479400,
e-mail: thorsen1@mail.dk

Døvblevne

Klub 98-Vestjyden Formand:
Trine Gaarsdahl, Engbjerg
144, 7400 Herning, SMS.
60224080, e-mail: trine.
benny@tele2adsl.dk

Århus Døvblevne Klub For-
mand:

Bent Jensen, Sonnesgade
14, st. lejl. 15, 8000 Århus
C, tlf. 28434584, e-mail:
bent-jensen@stofanet.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Klostergade
37, 2. sal, 8000 Århus C
► Torsdag d. 23. april, kl.
18.30 slutter klubben sæso-
nen af med noget lækkert
mad. Pris for 150 kr. for
medlemmer. Tilmelding se-
nest torsdag d. 16. april til
formanden. Mød gerne op
med sjov hat.

UHA – Unge

hørehæmmedes Aktivitetsklub i Århus

(dækker hele Midtjylland)
Hjemmeside: <http://www.hoereforeningen.dk/uha>
Formand: Merete Budde,
Ringkøbingvej 33 1.tv.,
8000 Århus C, mobiltlf.
22 44 05 60, e-mail:
uha@hoereforeningen.dk

HB-medlemmer:

Boris Hemmingsen,
Kogtvejhøj 141, 5700 Svend-
borg, e-mail: nata@webnet-
mail.dk
Kristian Hansen, Kirkega-
de 16, 6623 Vorbasse, tlf.
75333314, e-mail: kristiank-
hansen@hotmail.com
Karl Erik Jensen, Hans
Jacobsvej 5, 6760 Ribe, tlf.
75423851, e-mail:
karlerikjensen@gmail.com
FritzLarsen, Møsvråvej 30,
6051 Almind, tlf. 75561804,
mobiltlf. 21767201,
e-mail: fl@pc.dk

Høreforeningen – lokalafdelinger

ASSENS
Formand: Lars Juul Søren-
sen, Ny Adelgade 42A,
5610 Assens, tlf. 48412669,
e-mail: lars.juul.sorensen@
ofir.dk

AABENRAA
Formand: Elsebeth Hansen,
Lendemark 52, 6372 Bylde-
rup-Bov, tlf. 74762490, e-
mail: lendemark@get2net.dk

► Lørdag d. 2. maj afholder
vi heldagstur til Castberg-
gård og geografisk have i
Kolding. Medbring selv fro-
kost. Vi spiser aftensmad
på den gamle grænsekro
ved Christiansfeldt. Pris og
tidspunkt oplyses ved til-
melding. Tilmelding senest
søndag d. 19. april til Bodil
på tlf. 74628780 eller til
Mogens på tlf. 73623648.

BILLUND

Formand: Kristian Hansen,
Kirkegade 16, 6623 Vorbasse
tlf. 75333314, e-mail: kristi-
ankhansen@hotmail.com

ESBJERG/FANØ

Formand: Karl Erik
Jensen, Hans Jacobs Vej 5,
6760 Ribe, tlf. 75423851,
e-mail: esbjerg@hoerefor-
eningen.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Fritidshuset,
Kirkegade 51, 6700 Esbjerg.

FREDERICIA

Formand: Henning Noer,
Sofiendalsvej 51, 5500 Mid-
delfart, tlf. 64406599
(kl. 17 – 18), e-mail: noer@
stribnet.dk Fast mødested,
når andet ikke er angivet:
Pensionistcentret, Jyllands-
gade 8 B i Fredericia
► Fredag d. 24. april, kl. 18 –
22 afholder vi sammenkomst
med to retter mad og kaffe
mm. Pris for deltagelse: 50 kr.
I skal selv medbringe andre
drikkevarer. Tilmelding senest
onsdag d. 15. april til Kirsten
Brandt, Annavej 29, 7000 Fre-
dericia. Sms til 26689184 eller
mail til k@brandt.tele.dk
Derudover
Fast mødetid og sted:
Center for høretab, Mercur-
vænget 2 i Fredericia
► Onsdagene 1. og 15. april,
kl. 19.30 – 22 har vi socialt
samvær, badminton og
svømning.

FÅBORG-MIDTFYN

Formand: Poul Jørgensen,
Banevænget 25, 5750 Ringe,
tlf. 62623963
e-mail: poj@5750.dk

HADERSLEV

Formand: Irene Schmidt,
Hjortøvej 3, Starup.

6100 Haderslev, mobiltlf.
21669457,
e-mail: irene@lildholdt.dk
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Lokale 1 i
Bispeni Haderslev.

KERTEMINDE

Formand: Ejner Øbo,
Blommehaven 3, 5350
Rynkeby, tlf. 65391548
ejbi@dbmail.dk

KOLDING

Formand: Arne Jessen, Juli-
vænget 6, 6000 Kolding, tlf.
75518886, e-mail: arnesj@
stofanet.dk Fast mødested,
når andet ikke er angivet:
KUC, Ågade 27 i Kolding.
► Tirsdag d. 28. april, kl.
18.30 – ca. 21 besøger vi
Troldhede Mikrobryggeri
for at smage på den dejlige
væske, der bliver lavet der.
Vi mødes på Olaf Ryesgade
7 m. Tilmelding senest
søndag d. 19. april til for-
manden.
Derudover: Café 1. sal. Fast
mødested: 1. sal, Slotsgade
22, 1. Kolding.

LANGELAND

Formand: Herluf Lykkega-
ard, Pelokkevej 84, 5900
Rudkøbing, tlf. 62513060,
e-mail: herluf@mail.dk

MIDDELFART

Formand: Aida Regel Poul-
sen, Lyøvnæget 31, 5500
Middelfart, tlf./SMS:
51291167, bedst efter kl. 18.
E-mail: middelfart@hoerefor-
eningen.dk Fast mødested,
når andet ikke er angivet:
Sognegården v. Middelfart
Kirke, Algade 7, Middelfart.

NYBORG

Formand: Anna Bettina
Hansen, Gl. Vindingevej
332, 5800 Nyborg, tlf.
65302090, e-mail: nyborg@
hoereforeningen.dk

ODENSE

Formand: Hanne Nielsen,
tlf. 25145686, e-mail: han-
ne_nielsen@vollsmosenet.dk
Sekretær Lene Irsberg,
tlf. 64473115
Begge træffes bedst efter kl.17
Fast mødested, når andet
ikke er angivet: Bolbro Æl-

drecenter, Stadionvej 50, 5200 Odense
► Torsdag d. 16. april, kl. 19 fortæller pastor Emeritus Johs. Esbech muntert og indlevende om filosofien Storm P. og viser samtidig plancher. Mon vi skal se nogle af Storm P. s festlige tegninger? Kaffe, øl og vand kan købes. Brød medbringes.

SVENDBORG

Formand: Ellen Marie Rosengren, Tvedhaven 115, 5700 Svendborg, tlf. 62216375
 Fast mødested, når andet ikke er angivet: Skallen, Møllergade 99 i Svendborg
► Tirsdag d. 14. april, kl. 13 – 17 køres vi fra hotel Garni på Toldbodvej til V. Skerninge, hvor vi skal besøge Myrebjerg. Myrebjerg er en butik med alt fra tøj og brugskunst til marmelader. Eftermiddagskaffe på Hundstrup kro. Pris: 150 kr. Tilmelding senest tirsdag d. 7. april til formanden. Arrangementet gennemføres ved minimum 25 deltagere.
► Onsdag d. 22. april, kl. 18.30 – ca. 21 i Wandalskoven 50 afholder vi aftenarrangement. Anne Juul Hassing vil fortælle om det at være ung og have et hørehandicap. Desuden vil Palle Sørensen fra Phonic Ear præsentere og fortælle om de nyeste høretekniske hjælpemidler. Kaffe/te kr. 25. Alle er velkomne. Tilmelding senest tirsdag d. 21. april til formanden.

SØNDERBORG

Formand: H. Harry Sønnichsen, Østerkobbelt 36, 6400 Sønderborg, tlf. 74423037, mobil tlf. 40826919, e-mail: harry@stofanet.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Aktivitetshuset Alléen.
► Lørdag d. 11. april, kl. 13 på Alléen er der lotto med de gode gevinster. I anledning af påskens er der sidegevinster til både høre og venstre sidemand.
► Lørdag d. 25. april, kl. 13 på Alléen er der lotto med de gode gevinster.

TØNDER

Formand: Ingeborg Pedersen, Søndergade 16, 6780 Skærbæk, tlf. 74752916

VARDE

Formand: Søren Peder Sørensen, Langhedevej 12, 6800 Varde, tlf. 75261006 Fast mødested, når andet ikke er nævnt: Medborgerhuset, Storegade 57, 1. sal, 6800 Varde

VEJEN

Formand: Lars Bang Jeppe- sen, Kongeåvej 28, Skibelund, 6600 Vejen, tlf. 75362201, fax. 75362205, e-mail: mette@bangjeppeesen.dk

VEJLE

Formand: Fritz Larsen, Må- ssvråvej 30, 6051 Almind, tlf. 75561804, e-mail: fl@pc.dk Fast mødested, når andet ikke er nævnt: Vejle Handi- capcenter, Kirkegade 11 (gennem porten) eller ind- gang fra Grønnegade 7, Vejle
 Derudover: Café Meni-Su- sen Vejle Handicapcenter, Kirkegade 11 (gennem por- ten) eller indgang fra Grøn- negade 7, Vejle. Åbningstid: Onsdag i den første ulige uge i hver måned fra kl. 16.00 til 18.00.
 Sæson: Forår fra jan.-maj og efterår fra sept.-dec. Ca- fevært: Annelise Madsen og Johnna Kyed. HyggeCafé, hvor berørte af Menière, tin- nitis eller andre hørep- roblemer kan komme og få en snak. I øvrigt er alle intere- serede velkomne.
► Onsdag d. 8. april er næ- ste åbningsdag.

ÆRØ

Formand: Susan Kromann, Enighedsstræde 2, 5960 Marstal, mobil tlf. 40258477, e-mail: susan- kromann@tdcadsl.dk

Klubber, kontaktpersoner m.v.

Døvblevne

MHSklubben
 Kontakt: Mette Bang Jeppesen, Kongeåvej 28,

6000 Vejen, tlf./ teksttlf. 75362201, Fax 75362205, e-mail: mette@bangjeppeesen.dk
 MHS-klubben Fredericia
 Formand: Kirsten Brandt, Annavej 29, 7000 Frederi- cia, SMS: 26689124, e-mail: k@brandt.tele.dk

Hørehæmmede Børns Forældre

HBK-klubben Sydvest
 Kontaktperson: Lars Bjørn- hardt, Torvegade 126, 6700 Esbjerg, tlf. 75134999, Mobil. 20264999, e-mail: bjornhardt@email.dk

HBKklubben
 Sydøst Kontaktperson: Unni Bjertnæs Maegaard, Kongshøj Allé 61, 5300 Kerteminde, tlf. 65324733, e-mail: unni@maegaard.dk

REGION HOVEDSTADEN

HB-medlemmer:

Judith Hansen, Lundeparken 7, st. mf., 3600 Frederiks- sund, tlf. 60470235, e-mail: hansenju@webspeed.dk
 Bolette Østberg, Madvigs Allé 13, 2. th. 1829 Frede- riksberg C., tlf. 33310762, e-mail: bolette@ofir.dk
 Jan Krogsaa, Boeslundvej 2, 1.sal 2700 Brønshøj, tlf. 39661551, mobil/SMS. 20887209, e-mail: krogsaa@gmail.com
 Lisbeth Persson, Midgårdvej 51, 3700 Rønne, tlf. 56955664

Høreforeningen Lokalfdelinger

ALBERTSLUND
 Formand: Christian Des- feux, Galgebakken-Skrænt 4 – 5 B, 2620 Albertslund, tlf. 43624437. e-mail: albertslund@hoeforenin- gen.dk
 Fast mødested, når andet ikke er angivet: Frivil- lig Centret, Bygangen 25, 1. sal, Albertslund
► Den 2. onsdag i hver må- ned mellem kl. 19 – 21 har

vi ÅBENT HUS m. bl.a. HØ- RESNAK, hvor du kan blive informeret om alt vedr. hø- reproblemer, høreapparater, hjælpemidler, øresygdom, m.m. Dette er også træffe tid og sted til formanden. Har du gode ideer, som an- dre kan have glæde af, så lad os høre om dem under hyg- gelige og uformelle forhold. Vi serverer kaffe og te. Der er mulighed for at købe øl og vand.

ALLERØD

Formand: Lonneke Nør- rung, Pinievangen 23, 3450 Allerød, SMS: 40112201, email: lonneke@edb.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Pensionisthuset, Skovensvej 6 i Allerød

BALLERUP

Formand: Jørn Christensen, Baltorpvej 70, 2750 Ballerup, tlf. 60710874, e-mail: ballerup@hoeforeningen.dk
 Fast mødested, når andet ikke er angivet: Ballerup Præstegård, Præstevænget 2 A i Ballerup
► Mandag d. 27. april, kl. 19 kommer konsulent Kent Yder fra Calundan og for- tæller om firmaets mange produkter. Calundan op- lyser at deres målsætning er at give den bedst mulige hjælp til hårdt plagede døve og hørehæmmede. Derudover har Calundan skabt sig en niche med specialløsninger for, at hø- rehæmmede og døve kan komme i arbejde og bevare det. Kaffe/te m. brød 20 kr. Alle er velkomne.

BORNHOLM

Formand: Helene Svendsen, Mejsevangen 5, 3700 Rønne, tlf. 56950691. e-mail: helene@svendsen.mail.dk
 Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sagahuset, Sagavej 1 i Rønne.

BRØNDBY

Formand: Rita Hørdam Petersen, Højvær 39, 6. th., 2605 Brøndby, tlf. 36755411, e-mail: broend- by@ hoeforeningen.dk
 Fast mødested, når andet

ikke er angivet: Kulturhuset Kilden, Nygårds Plads 31 i Brøndby.
 EGEDAL
 Formand: Bruno Jensen, Sigridsvej 25, 3650 Ølstykke, tlf. 47101430, e-mail: bruno. connie@mail.dk

FREDERIKSBERG

Formand: Bolette Østberg, Madvigs Allé 13, 2. th., 1829 Frederiksberg C, tlf. 33310762, e-mail: frederiks- berg@hoeforeningen.dk
► Torsdag d. 2. april, kl. 13.30 – 15 på Café Kram, Peter Bangs vej 1, indgang G, Frederiksberg afholdes horecafé. Kom og mød an- dre med høreproblemer. En eller flere repræsentanter fra lokalafdelingen vil være til stede og lytte til dine problemer og spørgsmål. Vi byder på kaffe og kage.
► Tirsdag d. 14. april, kl. 14 – ca. 17 hos Oticon, Kongebakken 9, Smørum afholdes rundvisning. Der- efter er der foredrag om hørelse, høretab, høreappa- ratet og FM-udstyr. Der er teleslynge og der bydes på kaffe og kage. Tilmelding senest fredag d. 3. april til formanden.

► Onsdag d. 29. april, kl. 16.30 – 18.30 på H.V. Ny- holms Vej 21, Frederiksberg præsenterer overlæge Søren Vesterhauge Hamlets Center for Øre-Næse-Halssygdom- me. Han gennemgår forskel- lige årsager til hørenedsæt- telse, herunder svimmel- hedsproblemer, som mange hørehæmmede lider af samt behandlingsmuligheder. Der serveres en forfriskning. Der vil være skrivetolk, men ikke teleslynge. Tilmelding senest lørdag d. 18. april til formanden.

FREDERIKSSUND

Formand: Ole Thinghøj, Tu- lipanvej 6, 3600 Frederiks- sund, tlf. 47315504, e-mail: ole.thing@mail.dk
► Torsdag d. 2. april, kl. 19 på Lundebergsgård store sal, Frederikssund afholdes årsmøde med dagsorden iflg. vedtægterne. Vedtæg- terne kan rekvireres på

hjemmesiden www.hoereforeningen.dk

► Onsdag d. 22. april, kl. 19 i Elværket store sal, Frederikssund kommer Henrik Strube for at fortælle om sit liv med tinnitus og sin sangkarriere, og hvilken betydning det fik for denne. Arrangementet er med hørehearsyn. Pris: 100 kr. for medlemmer og 125 kr. for ikke medlemmer. Billetter kan købes/bestilles hos Judith Hansen på tlf. 60472763. Tilmelding nødvendigt og bindende.

FURESØ

Pt. ingen formand.

GENTOFTE

Formand: Grethe Boisen, Ordrup Jagtvej 40 B, st. th., 2920 Charlottenlund, tlf. 39641967, mobil tlf. SMS 27633401

GLADSAXE

Formand: John Agerholm, Rolf Krakes Allé 23, 2860 Søborg, tlf. 39562265, email: jagerholm@webspeed.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Forebyggelsescentret, Søborg Hovedgade 200 i Gladsaxe.

GLOSTRUP

Formand: Asta Holm, Diget 39, 1. tv., 2600 Glostrup, tlf. 6043 1271, e-mail: glostrup@hoereforeningen.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Aktivitetscentret, Sydvestvej 12 i Glostrup

► Den første tirsdag i hver måned fra kl. 10 – 12 træffes bestyrelsen i Aktivitetscentret. Har du spørgsmål om høreapparater, hjælpemidler, tilskud mm. oplyser vi om muligheder og regler. Du kan også udveksle erfaringer med andre lige stillede.

► Torsdag d. 23. april, kl. 18 inviterer vi i samarbejde med Aktivitetscentret til foredrag af Lotte Rømer, som vil fortælle om lyd, hørelse og høreproblemer. Tag gerne et familiemedlem med. Vi serverer en let

anretning med vin eller øl. Teleslynge og skrivefolk. Billetter koster 75 kr. stk. og kan købes fredag d. 17. april, kl. 10 – 14 i Aktivitetscentret. Tilmeldingen er bindende.

GRIBSKOV

Formand: Birgitte Thorsmøll, Birkevang 223, 3250 Gilleleje, tlf. 48355528, email: thorsmol@mail.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Frivillighedscentret, Holtvej 8 i Græsted. ► Torsdag d. 30. april, kl. 19 – ca. 21.30 afholdes foredrag af psykolog Anne Mette Mohr fra Den Tværfaglige Sundhedsklinik som bl.a. arbejder med rådgivning vedr. tinnitus, lydfølsomhed, høretab og øresygdomme mm. Der vil blive serveret kaffe og brød. Gratis adgang. Alle er velkomne. Tilmelding til formanden eller frivillighedscentret.

HALSNÆS

Formand: Finn Østervig Christiansen, Hillerødvej 102, 3300 Frederiksværk, mobil tlf. 23449656, e-mail: elmhillfinn@post.tele.dk

HELSINGØR

Formand: Hans Lind-Madsen, Mølleedammen 7 J, 2980 Kokkedal, tlf. 49193976, e-mail: helsingoer@hoereforeningen.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Fællessalen i Fiolen, Fiolgade 17 A, Helsingør

► Mandag d. 20. april, kl. 14 kommer vicepolitiinspektør og informationschef Flemming Steen Munch og fortæller om sine erfaringer med sit specielle Baha-apparat. Han er manden der nemt kommer i skudlinjen på Nørrebro, og det gør, at han ikke bare vender det døve øre til. Flemming Steen Munch gav også interview i martsudgaven af Hørelsen.

HERLEV

Formand: Edy Leerbeck, Vindebyvej 22A, st. tv.,

2730 Herlev, tlf. 44911593, fax. 44911596, e-mail: e.leerbeck@mail.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sognehuset, Herlev Bygade 38B, 1. (elevatør)

HILLERØD

Nu opretter Hillerød sin egen lokalafdeling. Efter i en periode at have været en del af Allerød lokalafdeling, gøres der nu et forsøg på at etablere en selvstændig lokalafdeling i Hillerød.

HVIDOVRE

Formand: Niels Jensen-Stroch, Brostykkevej 24, 2650 Hvidovre, tlf. 36785106, e-mail: hvidovre@hoereforeningen.dk

HØJE-TAASTRUP

Formand: Bent Wilsen, Rødkælkevej 23, 2630 Taastrup, tlf. 43522516, email: wilsen@mail.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Medborgerhuset, Taastrup Hovedgade 71 i Taastrup. Derudover Hørerådgivningen Træningscentret, Espens Vænge 44 i Taastrup Hver 2. mandag i hver måned fra kl. 10 – 12, er Emma Jøhl og bestyrelsen klar med høreomsorg og rådgivning. Her kan du få dit høreapparat rensat og skiftet slanger og få gode råd om nyanskaffelser og om brugen, regler og tilskud. ► Mandag d. 20. april er da-toen i denne måned grundet påsken.

HØRSHOLM

Formand: Pt. ingen.

ISHØJ

Formand: Carl Bjerre, Bødkerpladsen 25, 2635 Ishøj, tlf. 43535658, mobil. 23240158, e-mail: ishoej@hoereforeningen.dk

KØBENHAVN

Formand: Eva Baunsgaard, Glentemosen 22, 2. tv, 2605 Brøndby, tlf. 43451218 Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sankt Knuds Vej 36, 1. sal, 1903 Frederiksberg

C, tlf./fax 33247547, e-mail: LBH.KK@mail.dk, Telefon kspeditionstid: Mandag til torsdag, mell. Kl. 10-12. Udenfor kontortid modtager tlf.-svarer besked. ► Tirsdag d. 21. april, kl. 16 – 19 afholdes der rådgivningsaften i samarbejde med Den Tværfaglige Sundhedsklinik. Kom og få råd og vejledning af enten en psykolog, afspændingspædagog, socialrådgiver, hørepædagog, akustiker, eller bare en ligestillede. Arrangementet er gratis. Yderligere info på tlf. 33245455 eller på www.sundhedsklinik.dk ► Lørdag d. 25. april, kl. 12 kommer Hanne Kjær og Mogens Hansen og underholder ved sang og musik. Der serveres smørrebrød. Medbring selv drikkevarer. Pris for medlemmer 50 kr. og 100 kr. for ikke medlemmer. Tilmelding og betaling senest torsdag d. 16. april.

LYNGBY-TÅRBÆK

Formand: Kirsten Vikelsøe, Hasselvej 69, 2830 Virum, tlf. 22970252, e-mail: k.vikelsoe@fastvnet.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Sognegården, Stades Krog 9, 2800 Kgs. Lyngby ► Onsdag d. 15. april, kl. 19 afholdes foredrag om Lyngby Hovedgade. Kom og hør et spændende foredrag af stadsarkivar Jeppe Tønsberg.

RUDERSDAL

Formand: Curt Carlsen, Nørrevang 55, 1.th, 3460 Birkerød, tlf. 48192525, mobil 61795169, e-mail: curtcarlsen@yahoo.dk

RØDOVRE

Formand: Knud Poulsen, Valhøjs Allé 79, 5. th., 2610 Rødovre, tlf. 36414471, e-mail: rkpo@webspeed.dk Fast mødested, når andet ikke er angivet: Ørbygård, Medelbyvej 6, lokale U208, Rødovre. ► Torsdag d. 16. april, kl. 18.45 – ca. 21.30 afholdes medlemsmøde med foredrag af Morten Bødskov

folketingsmedlem fra socialdemokratiet. Kaffe/te m. brød 25 kr.

Derudover Hørerådgivningen Cafébiblioteket Milestedet, Nørrekær 8 i Rødovre
TIRSDAG i ULIGE UGER fra kl. 11 – 12, Få rådgivning af frivillige med egne erfaringer og viden om høreproblemer. Der gives oplysninger om mulighed for at søge hjælp hos ørelæge, tale- og høreinstitut, samt evt. til kommunen. Kontaktperson: Lokalafdelings-formanden.

TÅRNBY

Formand: Liselotte Nielsen, Hørby Allé 8, 2770 Kastrup, tlf. 32509061, e-mail: hh@nielsen.mail.dk

VALLENSBÆK

Formand: Hanne Jespersen, Tandrupvej 7, 2665 Vallensbæk Strand, tlf. 43734265, e-mail: vallensbaek@hoereforeningen.dk

Høreforeningen – Klubber – Kontaktpersoner

FILMKLUBBEN

Fredage kl. 14.30 – 17.30 på Skt. Knudsvej 36, 1., 1903 Frederiksberg. Kontaktperson: Arne Blessing, Jernbane Allé 16, st. th., 2720 Vanløse, tlf. 38790150, SMS. 24262033

► Fredag d. 3. april, kl. 14.30 – 17.30 ser vi "Oldtidens supermagter". Videnskaben blomster i Bagdad.

Døvblevne

Klub Hellerupperne
Formand: Peter Lundh, Hellerupvej 4, 3. th., 2900 Hellerup, e-mail: peter_lundh@webspeed.dk Klubbens formål er at samle døvblevne og svært hørehæmmede samt pårørende i alle aldre til samvær med ligestillede. Har du lyst til at indgå i det sociale samvær, er du velkommen i vor klub – kontakt venligst bestyrelsen. Et minimum af kendskab til tegn-støttet kommunikation (TSK) er påkrævet.

Klub Beethoven
Formand: Niels Garboe,
Hyrdevej 8, 3060 Espergærde,
tlf. 27357510,
fax. 32120615
e-mail: niels@garboe.eu
Fast mødested, når
andet ikke er angivet: Kom-
munikationscenteret,
Skansevej 2D, 3400 Hillerød
► Tirsdag d. 14. april, kl. 19
-22 i lokale 309 afholder vi
øve-aften med TSK. Foråret
er ved at være på trapperne,
men vi har endnu en øve-
aften, så det er bare med at
møde op. Bagefter serveres
der kaffe/te m. brød. Venlig
hilsen Bestyrelsen, Niels
Garboe.

Torsdagsklubben
En klub for alle med inte-
resse for Mund- og Hånd-
systemet samt visuel kom-
munikation (støttetegn
m.m.) Formand: Karin Sø-
rup Rasmussen, Ruten 173,
1. dør 4, 2700 Brønshøj,
tlf. 38817485, (helst aften),
SMS. 61466530, e-mail:
karinsrasmussen@hotmail.
com Kontaktperson: Lisbeth
Strange Johansen, Ringtoften
51, st.tv., 2740 Skovlunde,
SMS: 21247903, e-mail: ls-
joh@mail.dk Fast mødested,
når andet ikke er angivet:
Frankrigsgade 4, 2300
Kbh. S. Møde i ulige uger
torsdag kl. 18.30 – 21.30,
hvis ikke andet er angivet.
► Torsdag d. 23. april, kl.
18.30 – 21.30 kommer Jan
Krogså og fortæller om sin
rejse til Cuba.

Club 88
(for hørehammede
i den erhvervsaktive alder).
Kontakt: Inge-Lise Blixt, Bo-
dilsgræde 6, 4. tv., 1732 Kbh.
V, tlf. 33228314, e-mail: in-
ge-lise.blixt@abbisp.dk og
Kirsten Sørensen, Store
Møllevej 20, 1. tv., 2300
Kbh. S,
tlf. 32577853. Fast møde-
sted, når andet ikke er an-
givet: Sankt Knuds Vej 36, 1,
kl. 19.00, tirsdag i lige uger,
hvis ikke andet er oplyst.
► Tirsdag d. 7. april, kl. 19
afholder Eigil Bjorvatn fra
Comfort Audio foredrag
om sin rejse til Kina. Obs!

Husk tilmelding til C88
fødselsdag.

Hørehammede Børns Forældre

Kontakt: Ulrik Sørbye Friis,
Stærevej 7, 2970 Hørsholm,
tlf. 45761904, e-mail: usf@
hbf-kbh.dk

REGION
SJÆLLAND

HB-medlemmer:

Karl Dirksen, Hørhaven
13, 4300 Holbæk, tlf.
59440023, e-mail: kalinga@
mail.tele.dk
Svend Stennicke
Larsen, Lyngvej 34, Ny
Fløng, 2640 Hedehuse-
ne, tlf. 46560307, fax.
46560337, e-mail: sten-
nick@post5.tele.dk
Lars Bo Ammitzbøll,
Reedtzholmvej 49, 4700
Næstved, tlf. 55440956,
e-mail: lba@post9.tele.dk
Ib Petersen,
Blåbærvej 14, 4735 Mern,
mobil: 40 86 74 82 e-mail:
taxaib@mail.tele.dk

Høreforeningen – lokalafdelinger

FAXE
Formand: Jørgen Solmose,
Ådalen 9, 4690 Haslev,
tlf. 56315064, e-mail:
gisolmose@stofanet.dk

GREVE
Formand: Marianne
Carlsen, Bakkeager 6, 2670
Greve, mobil. 21666149,
e-mail: marianne@juul.
mail.dk

GULDBORGSUND
Formand: Leila Pedersen,
Nykøbingvej 142, Radsted,
4990 Sakskøbing,
tlf. 53890588

HOLBÆK
Formand: Karl Dirksen,
Hørhaven 13, 4300 Holbæk,
tlf. 59440023, e-mail: holba-
ek@hoereforeningen.dk
Fast mødested, når andet ikke
er angivet: Elisabethcentret,
Carl Refssvej 2 – 4 i Holbæk.

KALUNDBORG
Fast mødested, når andet ikke
er angivet: Nyvangskirken.

KØGE
Formand: Carit Andergren,
Overdrevsvej 86, Lellinge
4600 Køge, tlf. 56821527,
e-mail: carit@ny-post.dk
Fastmødested, når andet
ikke er angivet: Teaterbygnin-
gen, Bag Haverne 1 i Køge
► Lørdag d. 25. april, kl.
17 i Køge Bowlingcenter v.
Ravnsborg Hallen afslutter
vi vintersæsonen med en
rigtig hyggelig forårsfest.
En times bowling derefter
spisning. Menu: Oksemør-
brad m. krydderkartofler,
bearnaisesovs og salat.
Isdessert. Pris for medlem-
mer 125 kr. Ikke medlem-
mer 215 kr. Tilmelding
senest mandag d. 20. april
til Karen Carstens på tlf.
56650125 eller på mail
k.carstens@sol.dk

LOLLAND
Formand: Henning Johan-
sen, Reimersgade 1, 4900
Nakskov, tlf. 54951501,
fax. 54951511, e-mail:
hen.johansen@gmail.com

NÆSTVED
Formand: Lars Bo Ammitz-
bøll, Reedtzholmvej 49,
4700 Næstved,
tlf. 55440956,
e-mail: lba@post9.tele.dk
► Mandag d. 27. april, kl. 19
– 21 på Hovedbiblioteket på
Kvægtorvet, Næstved afhol-
des forårets sidste møde ved
Folketingets ombudsmand
Hans Gammeltoft Hansen
som kommer og fortæller
om sit liv og arbejde. Mange
vil nok erindre hans be-
handling af tamilsagen, men
ombudsmanden har mere at
se til. Alene i 2007 blev der
modtaget 3732 sager. Gratis
for medlemmer og 50 kr. for
ikke medlemmer.

ODSHERRED
Formand: Kirsten Terp Han-
sen, Bispevej 30, 4500 Ods-
herred, tlf. 59912350 Fast
mødested, når andet ikke er
angivet: Pakhuset i Nykø-
bing Sjælland.
► Mandag i lige uger fra kl.

10 – 12 kan du træffe be-
styrelsen og få gode råd og
vejledning.
► Onsdag d. 8. april, kl.
18.30 afslutter vi sæsonen.
Først nyder vi i lighed med
sidste år en dejlig platte, der-
næst kommer Allan og Ole
og underholder med Hansen
og Larsens duo. Medbring
selv drikkevarer. Pris 150 kr.
Tilmelding senest onsdag d.
1. april til formanden.

RINGSTED
Formand: Kurt Christensen
Vilhelm Andersensvej 20,
1. tv., 4100 Ringsted, tlf.
57611141, Fast mødested,
når andet ikke er angivet:
Sognegården, Klostervæn-
get 2 A, Ringsted

ROSILDE
Formand: Svend Stennicke
Larsen, Lyngvej 34,
Ny Fløng, 2640 Hedehuse-
ne, tlf. 46560307,
fax. 46560337, e-mail: sten-
nick@post5.tele.dk Fast mø-
dested, når andet ikke er an-
givet: Sct. Maria Park, Fre-
deriksborgvej 2 i Roskilde.

SLAGELSE
Formand: Agnes Munkhøj
Nielsen, Kildevænget 4,
4200 Slagelse, tlf. 98143045
e-mail:
flemagnes@stofanet.dk
► Torsdag d. 23. april, kl.
10.30 i Aktivitetshuset
Midgårds mødelokale, sko-
legade 8, Slagelse afholder
vi hørecafe som en støtte for
høreapparatbrugere og en
mulighed for socialt samvær
med ligestillede. Lokalfor-
manden Agnes Munkhøj og
høreomsorgsassistent Bente
Pedersen vil være til stede.

SOLRØD
Konstitueret formand: Britt
Nissen, Boghvedemarken
58, 2680 Solrød, mobil.
Kun SMS e-mail: solroed@
hoereforeningen.dk

SORØ
Formand: Finn Grønholt,
Søndergade 25, 2. tv., 4180
Sorø, tlf. 57820620 Fast
mødested, når andet ikke er
angivet: Kaarsbergcentret,
Dr. Kaarsbergvej 3 i Sorø

► Tirsdag d. 14. april, kl. 14
fremlægges proceduren for
høretab og hjælpemidler i
Sorø kommune. Vi har invite-
ret hørekonsulent Niels Rasch
der vil fortælle om de nyeste
hjælpemidler. Fra kommunen
har vi inviteret leder af sund-
hedscentret Anne Paduan,
leder af hjælpemiddelenheden
Susan Petersen og høreopæda-
gog Pernille Christophersen.

STEVNS
Formand: Eva Nielsen, Sto-
redalsvej 3, Tommestrup,
4660 St. Heddinge,
tlf. 56502063, e-mail:
klinthyten@mail.dk

VORDINGBORG
Formand: Jørn Nielsen, Il-
dervænget 4, Nyråd, 4760
Vordingborg, tlf. 55372186,
e-mail: jeje@nyraad.net.
► Onsdag d. 29. april, kl. 19
– 21.30 i Hollænderhavens
Forsamlingshus, Fuglebak-
ken 3, Vordingborg kommer
ørelæge Lars Jensen og for-
tæller om ørets indretning,
tinnitus, ménier og høretab.
Fra kommunen kommer
hørekonsulent Berit Møl-
levang Nielsen og fortæller
om kommunens aftale med
VISP og om kvalitetssikring
mm. Kaffe/te kan købes. Til-
melding senest søndag d. 26.
april til formanden.

Høreforeningen – Kontaktpersoner – Klubber

Døvblevne

Kontakt: Jørgen Føhns,
Boholtevej 15, 2.tv., 4600
Køge, teksttlf. 56654386,
e-mail: foehnsebas@mail.
tele.dk

Hørehammede Børns Forældre

Kontakt: Helle Larsen,
Fredensvej 7, 4200 Slagelse,
tlf. 58267175, e-mail: pelle@
larsen.mail.

Høreforeningens kontaktpersoner til for dig

Nogle gange kan det være rigtig rart at få talt med en, som har mærket høreproblemer, tinnitus og ménière på sin egen krop, og som kan fortælle lidt om mulighederne for hjælp. Du kan som medlem ringe til dem alle ugens dage. Også anonymt, hvis du ønsker det.

Ring tlf. 70 10 49 29

Høreforeningens udvalg

Arbejdsmarkedsudvalg:

Formand: Camilla Rasmussen.

Mail: arbejdsmarkedsudvalg@hoeforeningen.dk

Døvblevneudvalget:

Formand: Trine Gaarsdahl.

Mail: doevblevneudvalg@hoeforeningen.dk

Støj- og Forebyggelsesudvalget:

Formand: Judith Hansen.

Mail: stoej-forebyggelse@hoeforeningen.dk

Hjælpemiddel- og tilgængelighedsudvalget:

Formand: Bjarne Dueholm.

Mail: hjalpemiddel-tilgaengelighed@hoeforeningen.dk

Hørehæmmede Børns Forældreudvalg:

Formand: Helle Larsen.

Mail: hbf-udvalg@hoeforeningen.dk

Kursusudvalget:

Formand Karl Dirksen.

Mail: kursus-uddannelse@hoeforeningen.dk

Menièreudvalget:

Formand: Renate Kauschwitz.

Mail: meniereudvalg@hoeforeningen.dk

Tinnitusudvalget:

Formand: Frode Larsen.

Mail: tinnitusudvalg@hoeforeningen.dk

Ungdomsudvalget:

Formand: Ninna Engelbrecht.

Mail: ungdomsudvalg@hoeforeningen.dk

Høreudvalget:

Formand: Bruno Jensen.

Mail: hoereudvalg@hoeforeningen.dk

Cochlear Implant-udvalget:

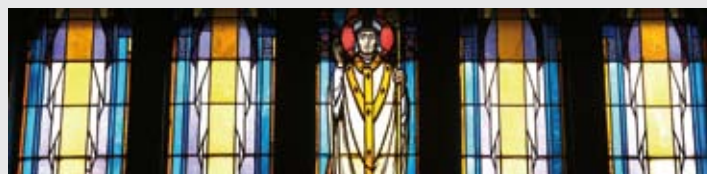
Formand: Thomas Rasmussen.

Mail: ci-udvalg@hoeforeningen.dk

Brugerkontaktudvalget:

Formand: Inge-Lise Blixt.

brugerkontaktudvalg@hoeforeningen.dk

Gudstjenester

Øst for Storebælt

København – Søndag den 05. april,

(Palmesøndag) kl. 14.00

Sct. Andreas Kirke, Gothersgade 148, 1123 København K.

Peter Hansen, Kaffe efter gudstjenesten.

Transport: henv. t. Sct. Andreas sogns kirke-kontor,

Tlf. 33 37 65 40 (ma-lø 10-12, to +17-18),

e-mail: sctandreas.sogn@km.dk

Slagelse – Søndag den 19. april,

(1. søndag efter påske) kl. 14.00

Sct. Peders Kirke, Herrestræde 1A, 4200 Slagelse

Peter Hansen, Kaffe efter gudstjenesten

Transport: henv. t. Sct. Peders Sogns kirkekontor, Bredegade 7A,

tlf. 58 52 08 81, (ma-fre 9-13, to +16-18)

fax 58 52 08 86, e-mail: sctpederskirke@sctpederskirke.dk

Vest for Storebælt

Vejle – Torsdag, den 9. april

(skærtorsdag) 2009 kl. 11:00 i Sankt Nikolaj kirke

(Kirketorvet 1, 7100 Vejle) Teleslynge, TSK-tolket gudstjeneste (Tegnstøttet

Kommunikation). Prædikant: Kontaktprester Birgitte Arffmann.

Kirkebil, tlf. 75 82 09 19 eller e-post: boha@km.dk.

Hørevenlig gudstjeneste arrangeret af kontaktprester Birgitte Arffmann.

Vollsmose – Søndag, den 12. april

(påskedag) 2009 kl. 10:00 i Vollsmose kirke

(Vollsmose Allé 8, 5240 Odense NØ)

Tekstning, teleslynge, trykt prædiken.

Prædikant: Kontaktprester Tommy Hegner

Kirkebil, tlf. 66 10 32 78 eller e-post: vollsmose.sogn@km.dk - senest fredag.

Hørevenlig gudstjeneste arrangeret af Kontaktprester Tommy Hegner.

Revninge – Søndag, den 12. april

(påskedag) 2009 kl. 11:00 i Revninge kirke

(Revninge Bygade 115, 5350 Rynkeby)

Teleslynge, TSK-tolket gudstjeneste (Tegnstøttet Kommunikation).

Prædikant: Sogneprester Nanne Mølhav.

Kirkebil, tlf. 65 39 10 98 eller e-post: nam@km.dk.

Hørevenlig gudstjeneste arrangeret af sogneprester Nanne Mølhav.

Frederikshavn – Mandag, den 13. april

(2. påskedag) 2009 kl. 10:00 i Åsted kirke

(Lendumvej 65, Åsted, 9900 Frederikshavn)

Tekstning, teleslynge, trykt prædiken.

Prædikant: Landsdelsprester Søren Skov Johansen.

Gudstjeneste i samarbejde med kontaktprester Erik Colding Thaysen.

Frokost i præstegården ved siden af kirken efter gudstjenesten (25 kroner).

Tilmelding til frokost og gratis transport, tlf. 98 48 41 18 eller fax. 65 92

30 64 eller e-post: ect@km.dk eller SMS: 29 66 06 50.

Fredericia – Mandag, den 13. april

(2. påskedag) 2009 kl. 14:30 i Lyng kirke

(Højmoselvej 5, 7000 Fredericia)

Teleslynge, TSK-tolket gudstjeneste (Tegnstøttet kommunikation).

Prædikant: Kontaktprester Susanne Knudstorp.

Kirkebil, tlf. 75 94 00 86 eller e-post: sck@km.dk eller SMS: 29 66 06 50.

Hørevenlig gudstjeneste arrangeret af Kontaktprester Susanne Knudstorp.

Høreforeningen

Høreforeningen er en handicaporganisation, der varetager over 800.000 danskeres interesser på høreområdet.

Høreforeningen arbejder for at forbedre livsvilkårene for børn, unge og voksne med nedsat hørelse, for døvblevne, CI-opererede og mennesker med tinnitus, meniere eller andre lyd- og høreproblemer.

Høreforeningen arbejder for at forebygge støjskader.

Høreforeningen informerer om ørets sygdomme, lyd- og høreproblemer, hjælpemidler mv. og støtter medlemmerne i at håndtere en tilværelse med lyd- og høreproblemer bl.a. gennem rådgivning og netværksgrupper.

Høreforeningen har politisk og socialt aktive lokalafdelinger i alle landets kommuner.

Kontingent:

Kontingent: 260 kr. årligt.

Familiemedlemsskab: 390 kr. årligt.

Landsformand: Søren Dalmark

Sekretariatet:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre,

e-mail: mail@hoeforeningen.dk

Telefon: 36 75 42 00

Telefax: 36 38 85 80

Teksttelefon: 36 38 85 72

Giro: 7 00 20 17

Telefontid: hverdage kl. 10-14

www.hoeforeningen.dk

Sekretariatets medarbejdere:

Pia Mikkelsen, sekretariatsleder

Jane Hochheim, bogholder

Birgit Hansen, regnskab

Helle Simonsen, medlemsafdelingen

Birgitte Colberg, kontorassistent

Ane Schneidemann, netværksgrupper

Joan Klindt Johansen, netværksgrupper

Birgit Rasmussen, ledelsessekretær

Mette Lundgaard, webmaster

Mette Bønneland, kommunikationsansvarlig

Malene Brandt, kursuskonsulent

Winnie Gudmand Jensen, kontormedarbejder

Tolkeformidlingen:

Tolkeformidlere Lisbeth Helgogaard og

Ulla Monrad, telefon: 36 38 85 76,

Teksttelefon: 36 38 85 72, Telefax: 36 38 85 80.

E-mail: tolkeformidling@hoeforeningen.dk

Telefontid: mandag-torsdag 8-15, fredag 8-14

Høreforeningen**hørelsen**

er medlemsblad for Høreforeningen.

Bladet udkommer omkring den 1. hver måned undtagen juli og august. Synspunkter i bladet står for forfatterens egen regning og deles ikke nødvendigvis af foreningen.

Redaktionen forbeholder sig ret til at bearbejde og forkorte læserindlæg og artikler.

Redaktør: Irene Scharbau

☐ **Ja tak, jeg vil gerne være medlem af Høreforeningen:** (sæt X)

☐ **Ja tak, send mig yderligere information om Høreforeningen**

Fulde navn:

Fulde adresse:

Postnr. og by:

Kommune:

E-mail:

Tlf./fax/ ell. skr.tlf.:

moblnr:

Cpr. nr:

(adgangskode til hjemmeside)

Jeg/vi (sæt gerne flere krydser) er hørehæmmet : ☐ er svært hørehæmmet/døvbleven: ☐ har CI: ☐ har Tinnitus: ☐ har Mènière: ☐

er støjfølsom: ☐ er pårørende: ☐ er i arbejde: ☐ er under uddannelse: ☐ er arbejdsledig: ☐ er førtidspensionist: ☐ er på efterløn: ☐

er folkepensionist: ☐ andet: _____

Ønskes familiemedlemsskab udfyldes nedenstående:

Ægtefælles/samlevers navn

cpr. nr:

Har hørehæmmet barn/børn: ☐ barn/børn har CI: ☐

Barnets navn:

cpr. nr:

høretab:

db

Andre børn: Navne:

cpr. nr:

cpr.nr:

dato:

Underskrift:

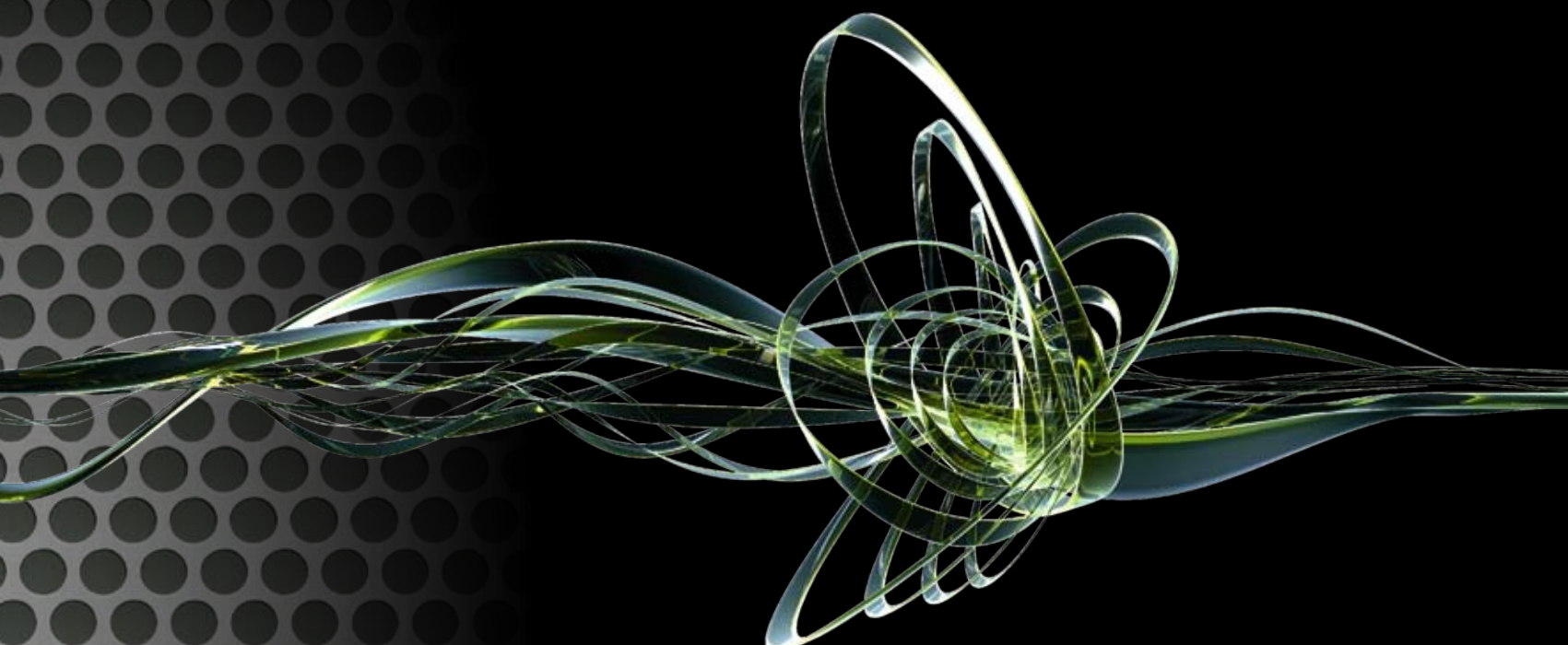
 høreforeningen

Send kuponen i lukket kuvert til: Høreforeningen, Sekretariatet, Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre

Oticon ♦ Dual

Lad ikke nogen fortælle dig, at det er bedre at vente

**At få høreapparater handler ikke om at blive gammel...
det handler om at være klog**

Lad ikke nogen fortælle dig,
at du ikke kan se tv eller tale
i mobiltelefon som alle andre.

Dual fås med et smart ekstra-
udstyr kaldet Streamer, som
hjælper dig med at få mest
muligt ud af den moderne
livsstils teknologi.

Streamer gør bogstaveligt talt
dine Dual-apparater til et lille
håndfrit headset, som sender lyd
trådløst direkte ind i dine ører.

Slut dit fjernsyn, din mobiltele-
fon, mp3-afspiller, computer
eller et hvilket som helst andet
Bluetooth-kompatibelt udstyr
til Streamer.

Med Streamer kan du skifte fra
at lytte til musik til at besvare et
telefonopkald bare ved at trykke
på en knap. Streamer fungerer
også som fjernbetjening for Dual,
så du kan ændre lydstyrke eller
skifte lytteprogram utrolig nemt.

PHONAK

Phonak informerer

To be or not to be – connected!

Én ting er at have velfungerende høreapparater – de er altid grundlaget for hvor godt, man kommer til at høre. Noget andet er at finde ud af, hvilket tilbehør man evt. kunne have glæde af. Hos Phonak har vi i mange år udviklet forskellige former for tilbehør/hjælpemidler, og i dag kan vi tilbyde enkle men smarte & moderne løsninger, der kan gøre kommunikationen bedre og lettere.

Betjening: Vi har udviklet en praktisk fjernbetjening, kaldet myPilot, som udover at kunne betjene høreapparaterne, også giver mulighed for at hente praktisk information fra høreapparaterne. F.eks. kan man i farvedisplayet få vist status på høreapparatbatterierne.

Lydoverførsel: Ved hjælp af vores lille iCom overføres lyd fra en hvilken som helst lydkilde: TV'et, radioen, computeren osv. Det gøres enten via et medfølgende kabel eller via en Bluetooth streamer, der kan tilkøbes. Rent praktisk betyder det, at man får lyden fra f.eks. sit TV sendt trådløst og i ægte stereolyd direkte op i høreapparaterne. Det sker helt automatisk i det øjeblik, man tænder for TV'et.

Mobiltelefon: Det kan nogle gange være sin sag at tale i mobiltelefon, når man er høreapparatbruger. Ved hjælp af iCom får man nu mulighed for - helt automatisk - at få ført samtalen trådløst over i høreapparaterne, mens man selv taler ned i sin iCom, der hænger om halsen. Man kan sågar ringe op fra iCom uden, at man behøver at have telefonen fremme.

FM: I visse situationer hvor selv de bedste høreapparater kan have problemer, f.eks. ved megen baggrundsstøj, over afstand eller ved meget dårlig akustik, kan et FM-system være en god løsning.

Det er et sende-modtage system, der trådløst sender signalet fra lydkilden direkte til FM-modtagerne på høreapparaterne eller via iCom, så man får et tydeligt signal trods dårlige lyttebetingelser.

© 2009 Phonak Danmark. Design: Jørgen Design

Frederiksberg: Telefon 6441 7887 Middelfart: Telefon 6441 7887
Internet: www.phonak.dk www.phonak-butik.dk E-mail: info@phonak.dk

PHONAK

life is on

hørelsen
Afsender:
Høreforeningen
Kløverprismetvej 10B, 2650 Hvidovre

